

ORKLAND
KOMMUNE

Nøkkeltall og statistikk

Handlingsplan 2022-2025

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	3
1.1	DOKUMENTET BYGGER PÅ KOSTRA-TALL	3
1.2	NØKKELTALLSDOKUMENTET ER IKKE EN FASIT	3
1.3	VALG AV SAMMENLIGNINGSKOMMUNER	4
1.4	DET STORE BILDET	4
1.5	KREVENDE VALG	4
2	LESEFORKLARING, BEGREPER OG FORKORTELSER	5
2.1	DE ULIKE BEGREPENE KNYTTET TIL DRIFTSUTGIFTER	5
2.2	FORKORTELSER BRUKT I DOKUMENTET	5
2.3	ARBEIDSGIVERAVGIFT	5
2.4	KVALITET TALLGRUNNLAG	5
3	BEFOLKNINGSPROFIL	6
3.1	ALDERSFORDELING	6
3.2	BEFOLKNINGSVEKST	7
3.3	DEMOGRAFI-INDIKATORER	7
3.4	SOSIO-DEMOGRAFISKE FORHOLD	8
4	ØKONOMISKE NØKKELTALL	9
4.1	INNTEKTER	9
4.2	FRIE INNTEKTER	9
4.3	DRIFTSRESULTAT	10
4.4	ANDEL NETTO DRIFTSUTGIFTER – HVA BRUKES BUDSJETTET TIL?	10
4.5	LANGSIKTIG GJELD	12
4.6	LIKVIDITET	13
5	KLIMA OG ENERGI	15
5.1	CO ₂ -UTSLIPP FOR ORKLAND	15
6	ADMINISTRASJON OG FELLESENTGIFTER	17
6.1	ADMINISTRASJON	17
6.2	POLITIKK	18
7	BARNEHAGE	19
7.1	BARNEHAGESTRUKTUR SAMMENLIGNET MED ANDRE	19
7.2	PRIORITERING	19
7.3	DEKNINGSGRAD	19
7.4	KVALITET	20
7.5	PRODUKTIVITET	21
8	GRUNNSKOLE	22
8.1	SKOLESTRUKTUR SAMMENLIGNET MED ANDRE	22
8.2	PRIORITERING	23
8.3	KVALITET	23
8.4	PRODUKTIVITET	23
8.5	EKSAMENSRESULTATER OG ANDRE KARTLEGGINGER	24
9	BARNEVERN	25
9.1	PRIORITERING	25
9.2	DEKNINGSGRAD	25

9.3	KVALITET	25
9.4	PRODUKTIVITET	26
10	SOSIALTJENESTE.....	27
11	HELSE OG OMSORGSTJENESTER.....	28
11.1	PRIORITERING	28
11.2	DEKNINGSGRAD	30
11.3	KVALITET	31
11.4	PRODUKTIVITET	33
11.5	SUPPLERENDE NØKKELTALL	34
12	PLAN OG BYGGESAK	36
13	LANDBRUK OG NATURFORVALTNING	38
14	EIENDOMSFORVALTNING	39
14.1	AREAL FOR KOMMUNALE FORMÅLSBYGG ETTER FUNKSJON (M2)	39
14.2	PRIORITERING	39
14.3	KVALITET	40
14.4	PRODUKTIVITET	41
15	BOLIG.....	42
15.1	OVERSIKT OVER DISPONERTE BOLIGER	42
16	SAMFERDSEL.....	44
16.1	KOMMUNALE VEIER	44
16.2	PRIORITERING	45
16.3	PRODUKTIVITET	45
17	SELVKOSTTJENESTER.....	46
17.1	OVERSIKT ÅRSGEBYR.....	46
17.2	KOMMUNAL VANNFORSYNING	47
17.3	KOMMUNALT AVLØP	49
17.4	FEIING	50
17.5	HUSHOLDNINGSAVFALL.....	50
18	BRANN OG ULYKKEVERN.....	52
18.1	PRIORITERING	52
19	KULTUR/BARNE- OG UNGDOMSTILTAK	53
19.1	PRIORITERING	53
19.2	DEKNINGSGRAD	53
19.3	KULTURSKOLE	54
20	KIRKEN OG ANDRE RELIGIØSE FORMÅL	57
20.1	PRIORITERING	57
20.2	PRODUKTIVITET	57

1 Innledning

Dette dokumentet er et vedlegg til rådmannens notat til handlingsplan 2022-2025 og budsjett for 2022 for Orkland kommune. Indikatorer og nøkkeltall er ment å gi en bakgrunn og beslutningsstøtte for handlingsplanen. Vi begynner nå å få på plass en god og grundig prosess som sikrer et best mulig beslutningsgrunnlag for handlingsplan og budsjett. Neste steg er presentasjon av rådmannens notat i november.

1.1 Dokumentet bygger på KOSTRA-tall

De sentrale dokumentene i arbeidet med handlingsplan 2022-2025 er kommuneplanens samfunnsdel og planstrategi som ble vedtatt i oktober 2020, utfordringsdokumentet som ble vedtatt i juni 2021 (nytt dokument i 2020), vedtatte temaplaner og nå dette nøkkeltallsdokumentet.

Det meste av dette dokumentet bygger på KOSTRA-tall. KOSTRA er den formelle rapporteringen som kommunen avlegger til staten. Data rapporteres stort sett i februar året etter og med telletidspunkt i desember.

Regnskaps- og tjenstedata settes i KOSTRA sammen til nøkkeltall som viser kommunenes:

- Prioriteringer - hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål.
- Dekningsgrader - tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet.
- Produktivitet/enhetskostnader - kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen.
- Utdypende tjenesteindikatorer - nøkkeltall som supplerer indikatorer presentert under prioritering, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader, men som ikke kan plasseres under disse overskriftene.

1.2 Nøkkeltallsdokumentet er ikke en fasit

Dette dokumentet presenterer for første gang ressursbruken i Orkland kommune. Det er da viktig å understreke at dette ikke er en fasit for ressursbruken, men er en indikasjon som gir et bedre grunnlag for å legge til rette for en bærekraftig kommuneøkonomi og gode kommunale tjenester. Det er ikke slik at de «flinke» kommunene bruker mindre ressurser og de mindre flinke kommunene bruker mer ressurser. Men jo mer vi vet, både når det gjelder utfordringer og indikatorer for ressursbruk, desto bedre grunnlag har vi for prosessen med handlingsplan med budsjett.

En indikator på grunnlag av KOSTRA-tall forteller utelukkende hvor mye en kommune bruker på de enkelte tjenesteområdene i forhold til de vi sammenligner oss med. Tallene alene sier ikke noe om hvorfor det er slik. Nøkkeltallene er et utgangspunkt for å finne ut om vi ønsker at det skal være slik, eller om det er mulig å oppnå et bedre samlet tjenestetilbud ved å disponere ressursene på en annen måte.

1.3 Valg av sammenligningskommuner

- Kommunene i Norge klassifiseres etter tre dimensjoner:
- Folkemengde. Antall innbyggere i kommunen.
- Bundne kostnader. De kostnadene kommunen står overfor for å innfri minstekrav og lovpålagte oppgaver.
- Frie disponible inntekter (korrigerede inntekter) ¹
Inntekter som er til disposisjon når lovpålagte oppgaver er dekket.

Orkland kommune er en del av kommunegruppe 7. Denne kommunegruppen inneholder kommuner med innbyggere mellom 10 000 til 19 999 innbyggere og lave korrigerede inntekter.

Følgende kommuner og grupper er med i sammenligningsgrunnlaget: Melhus og Verdal (samme gruppe som Orkland), Steinkjer og Levanger (kommunegruppe 9 med 20 000 til 29 999 innbyggere), kommunegruppe 7 og landet. Vi har valgt disse kommunene fordi de har en geografisk nærhet til oss og ligner mest på oss. Det er imidlertid viktig å understreke at det er vesentlige forskjeller mellom kommunene.

1.4 Det store bildet

I et slikt dokument er det alltid utfordrende å se det store bildet. Kort oppsummert kan vi si at Orkland klarer seg godt i sammenligning med både kommunegruppe 7, som vi inngår i, og sammenligningskommunene vi har valgt. Vi er stolt av at vi får til det allerede etter bare ett driftsår, etter en av de største og mest kompliserte kommunesammenslåingene i forbindelse med kommunereformen.

Vi har klart å vise at vi har solid styring, at vi digitaliserer for bedre tjenester, at vi jobber aktivt for å bli best i møte mellom mennesker og at vi fokuserer på tidlig tverrfaglig innsats. Dette var de grunnleggende perspektivene i arbeidet med kommunesammenslåingen. Vi leverer i all hovedsak gode tjenester og har økonomisk kontroll. Samtidig jobber vi med å skape handlingsrom for våre uttalte satsinger. Det betyr ikke at alt er slik vi ønsker det skal være. I nøkkeltallsdokumentet vil det være forskjeller som vi må se nærmere på når det gjelder kommunegruppe og sammenligningskommuner. Et slikt dokument klarer ikke å besvare alle spørsmålene. Det er heller ikke hensikten med dokumentet.

1.5 Krevende valg

De utfordringene Orkland kommune har er i all hovedsak uavhengig av kommunesammenslåing. Det ville fortsatt ikke blitt født så mange barn som vi kunne ønsket og problemene knyttet til sentralisering og utenforskap ville ikke blitt mindre. Vi må unngå å komme i en situasjon hvor behovet for helt nødvendige endringer og prioriteringer blir møtt med at motstand som er tuftet på at alt var bedre før. Fortidens løsninger er ikke svaret på framtidens utfordringer. Vi står i en situasjon hvor vi uansett må få til mer for mindre. At vi fortsatt skal ha gode tjenester for hele Orkland avhenger av at vi evner å gjøre de riktige strukturvalgene og prioriteringene. Noen av disse valgene vil bli krevende.

Da er det viktig at vi har gode prosesser, medvirkning og beslutningsgrunnlag. Fordelen er at vi gjennom kommunesammenslåingen er mye bedre rustet enn hva tidligere kommuner var alene.

Dette er selve kjernen i vår visjon «Sammen bygger vi Orkland».

¹ Frie disponible inntekter er avledet fra modellberegninger, og må ikke forveksles med kommunens frie inntekter. Frie inntekter er definert ved summen av skatteinntekter og rammetilskudd. Til forskjell fra frie inntekter er de frie disponible inntektene korrigeret med variasjoner i utgiftsbehov (bundne kostnader).

2 Leseforklaring, begreper og forkortelser

Dette er et krevende dokument å lese. Vi har derfor laget en leseforklaring som skal gjøre det lettere å forstå og bruke dokumentet. Dette gjelder spesielt definisjoner av begreper og forkortelser. Det anbefales at dette dokumentet leses og ses i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel, årets utgave av utfordringsdokumentet og ikke minst tidligere handlingsplaner med budsjett.

2.1 De ulike begrepene knyttet til driftsutgifter

I nøkkeltallene i KOSTRA benyttes begrepene brutto driftsutgifter, korrigerte brutto driftsutgifter og netto driftsutgifter:

- Brutto driftsutgifter skal gi et uttrykk for kommunenes samlede utgifter innenfor de ulike funksjonene og totalt for kommunen. Utgiftsbegrepet benyttes også som grunnlag for beregning av produktivitetsindikatorer.
- Korrigerte brutto driftsutgifter skal gjenspeile ressursinnsatsen som er knyttet til kommunens egen tjenesteproduksjon. Utgiftsbegrepet benyttes som grunnlag for å beregne produktivitetsindikatorer.
- Netto driftsutgifter skal gi uttrykk for hvordan kommunene prioriterer ved fordelingen av de ikke bundne inntektene. Utgiftsbegrepet benyttes som grunnlag for å beregne prioriteringsindikatorer.

2.2 Forkortelser brukt i dokumentet

På grunn av plassmangel i tabeller og grafer, må vi benytte forkortelser på noen ord og uttrykk:

- BDU = brutto driftsutgifter
- NDU = netto driftsutgifter
- BDI = brutto driftsinntekter
- NDI = netto driftsinntekter

2.3 Arbeidsgiveravgift

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er under revisjon som følge av nye retningslinjer for regionalstøtte i EU/EØS. Satsene må godkjennes i løpet av 2021. Foreløpig er arbeidsgiveravgiften regionalt differensiert:

- Sone 1: 14,1 %
- Sone 2: 10,6 %
- Sone 3: 6,4 %

I Orkland kommune er det tre ulike soner som følger de tidligere kommunegrensene: Orkdal sone 1, Agdenes sone 2 og Meldal og Snillfjord sone 3. Blant sammenligningskommunene er Melhus, Verdal og Levanger i sone 1, mens Steinkjer er representert i både sone 1 og 2 (Steinkjer sone 1 og Verran sone 2).

Dette vil være av betydning når det er sammenligner indikatorer som innbefatter lønnskostnader.

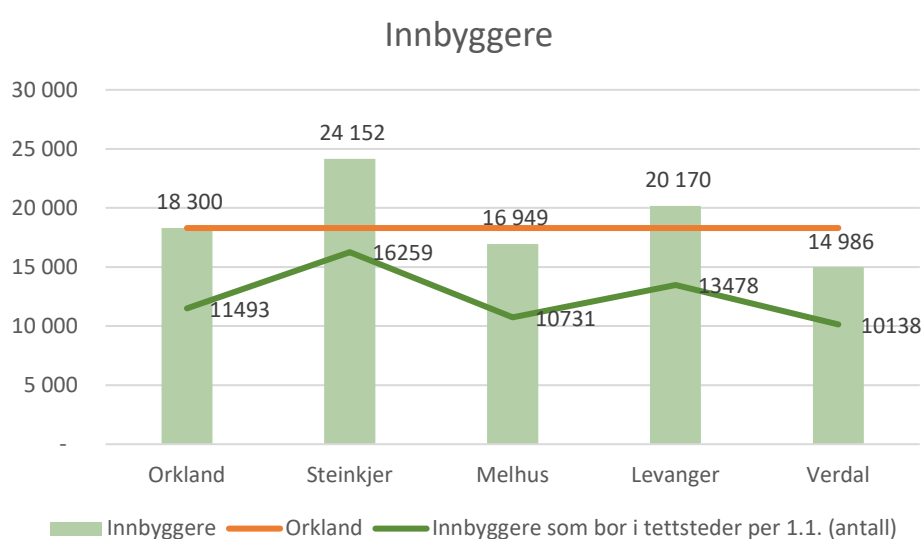
2.4 Kvalitet tallgrunnlag

Dette er første året det rapporteres tall for Orkland kommune i KOSTRA. Det er grunn til å være oppmerksom på at det kan forekomme feil og mangler i tallene, både for oss og sammenligningskommunene.

Siden det er første år tallene rapporteres for Orkland er det heller ikke mulig å fremskaffe tidsserier.

3 Befolkningsprofil

Ved utgangen av 2020 hadde Orkland 18 300 innbyggere. Steinkjer og Levanger har flere innbyggere enn Orkland. I Trøndelag har også Trondheim og Stjørdal flere innbyggere enn Orkland.

3.1 Aldersfordeling

Aldersfordelingen i befolkningen sier noe om hvilke tjenester som må prioriteres i kommunen. Tabellen nedenfor viser aldersfordelingen i aldergrupper. Andelen hvor den enkelte kommune ligger under landsgjennomsnittet er merket med lysegrønn.

Alder	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
0 år	0,81	0,86	1,13	0,98	0,93	0,99
1-2 år	1,78	1,92	2,11	2,11	1,93	2,07
3-5 år	3,07	2,99	3,70	3,59	3,00	3,32
6-12 år	8,61	8,34	9,16	8,59	8,09	8,32
13-15 år	3,74	3,57	4,03	3,98	3,90	3,57
16-18 år	3,52	3,51	3,99	3,65	3,78	3,51
19-24 år	6,80	7,06	7,38	8,05	7,79	7,46
25-66 år	52,32	51,80	52,89	51,85	52,14	55,00
67-79 år	13,77	13,99	11,19	12,38	14,08	11,37
80 år ->	5,58	5,96	4,43	4,81	4,35	4,38
	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

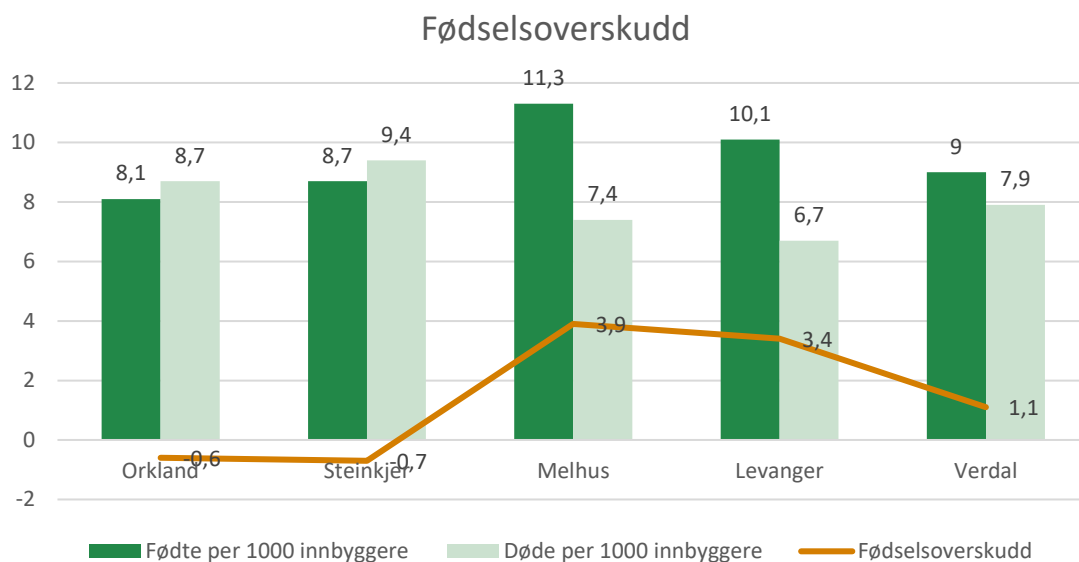
Steinkjer og Orkland har den eldste befolkningen i sammenligningsgrunnlaget, mens Melhus har den yngste.

Kriterium	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Barn og unge 0-18 år	21,5	21,2	24,1	22,9	21,6	23,1	21,8
Yrkesaktive 19-66 år	59,1	58,9	60,3	59,9	59,9	60,5	62,5
Pensjonister 67 år ->	19,3	19,9	15,6	17,2	18,4	16,4	15,8

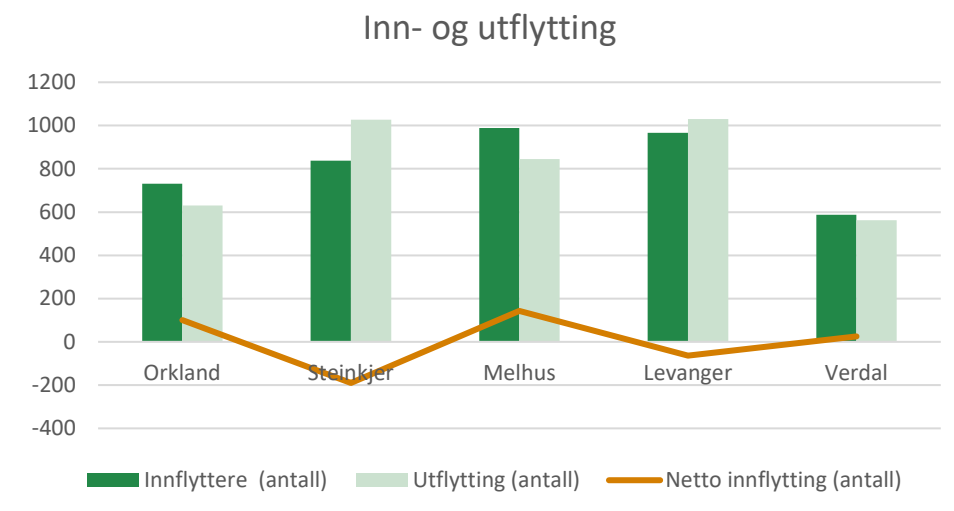
Alle kommunene i sammenligningsgrunnlaget har flere barn og unge blant innbyggerne enn pensjonister.

3.2 Befolkningsvekst

En kommune som skal vokse må enten ha et fødselsoverskudd eller netto tilflytting som minst dekker fødselsunderskuddet. I sammenligningsgrunnlaget har både Orkland og Steinkjer fødselsunderskudd i 2020.

Orkland hadde en netto tilflytting på 100 personer i 2020, mens Steinkjer og Levanger hadde fraflytting i samme periode. Melhus hadde den største netto tilflyttingen av kommunene, med en netto tilflytting på 143 personer.

3.3 Demografi-indikatorer

Indikator	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal
Pendler ut av bostedskommunen	12 %	10 %	30 %	14 %	17 %

12 prosent av de yrkesaktive pendler ut av kommunen. 53 prosent pendler til Trondheim, mens 7 prosent av pendlerne drar til Heim. 6 prosent pendler til Skaun, mens 4 prosent pendler til Melhus.

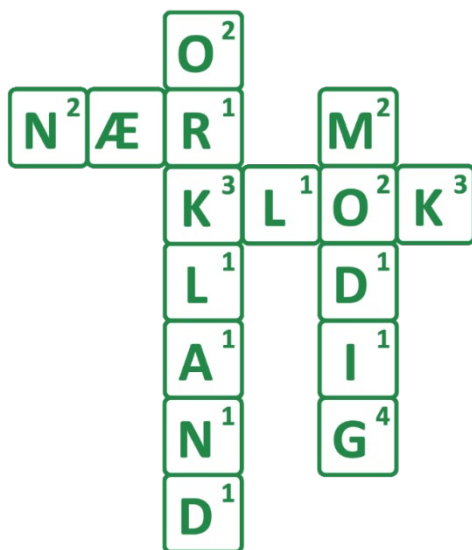
Indikator	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel innbyggere som bor i tettsteder per 1.1.	63 %	67 %	63 %	67 %	68 %	74 %	82 %

63 prosent av orklendingene bor i tettbygd strøk. Dette er på linje med Melhus, men under de nordtrønderske kommunene. Det er også langt under landet og kommunegruppen.

3.4 Sosio-demografiske forhold

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	60,9	61,7	57,3	55,7	65,5	59,3	61,2
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	1,0	0,9	0,6	0,9	1,4	0,9	0,8
Andel uføretrygda 18-66 år (prosent)	14,4	14,2	11,3	11,2	14,6	11,5	10,2
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	1,6	1,9	1,9	1,7	2,4	2,2	2,7
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	10,1	9,3	9,7	9,8	7,6	13,9	18,5

Orkland skiller seg ikke ut på noen av nøkkeltallene som beskriver sosio-demografiske forhold. Andel uføretrygdede er høyt i Orkland, Steinkjer og Verdal, mens Melhus og Levanger er på linje med kommunegruppen.

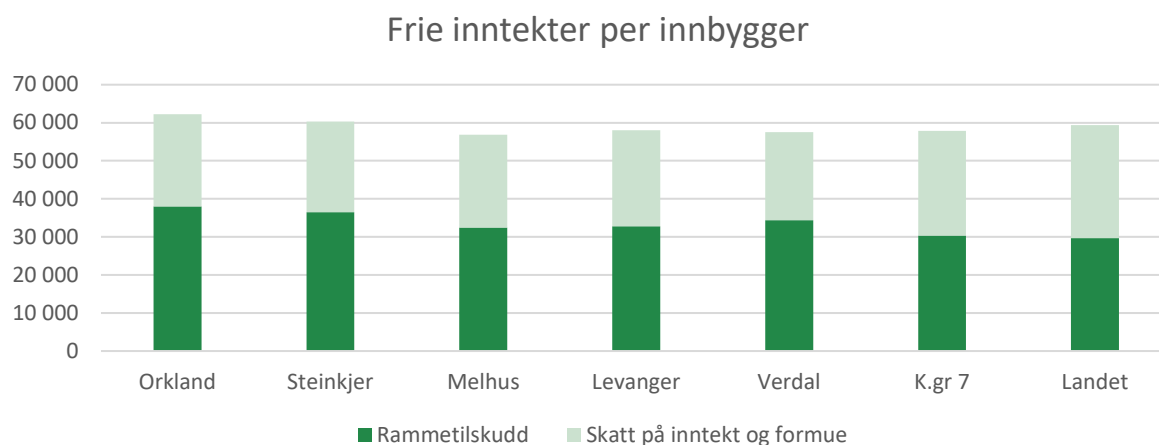
4 Økonomiske nøkkeltall

4.1 Inntekter

Driftsinntekter per innbygger	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andre driftsinntekter	11 487	15 865	11 669	14 791	13 365	10 809	10 717
Andre statlige tilskudd	4 096	2 739	2 873	1 888	1 489	2 928	3 056
Brutto inntekt fra konsesjonskraft mv	88	188	283	0	0	136	365
Eiendomsskatt	598	2 972	1 304	2 255	2 666	1 883	2 813
Kompensjon merverdiavgift	1 990	3 059	1 679	1 796	1 333	1 645	1 926
Rammetilskudd	37 972	36 511	32 467	32 761	34 379	30 346	29 705
Salgs- og leieinntekter	14 616	19 408	12 891	14 639	12 797	11 391	12 757
Skatt på inntekt og formue	24 278	23 765	24 387	25 249	23 136	27 478	29 693
Sum driftsinntekter	95 125	104 506	87 554	93 380	89 166	86 616	91 032

Tabellen ovenfor viser Orkland har høye driftsinntekter i forhold til sammenlignbare kommuner. Kun Steinkjer har totalt sett høyere driftsinntekter. Det er spesielt på rammetilskudd Orkland ligger høyt, mens kommunen scorer relativt sett lavt på skatteinngang. På eiendomsskatt, som totalt sett ikke betyr svært mye, ligger Orkland lavt i 2020. Her vil det bli en betydelig økning i 2021 etter oppstart av vindkraftverket på Geitfjellet.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Totalt sett har Orkland høyere frie inntekter enn alle sammenlignbare kommuner, kommunegruppe 7 og landet.

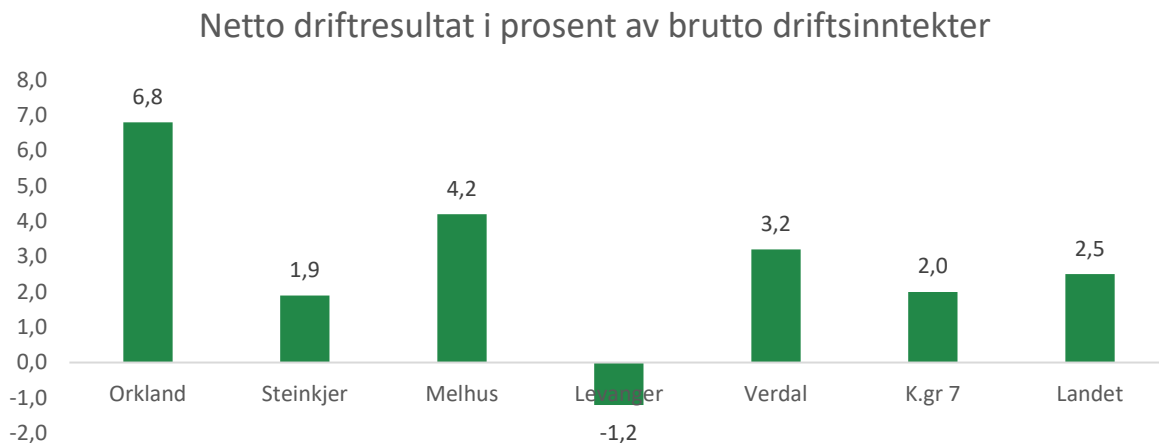
Orkland ligger høyere enn sammenligningskommunene på rammetilskudd. I rammetilskuddet ligger også skatteutjevningen kommunen mottar for å dekke svakere skatteinngang enn landsgjennomsnittet. I 2020 utgjorde dette 95,9 millioner kroner, noe som tilsvarer 5 266 kroner per innbygger. Utover dette har både geografi og demografi innvirkning. I tillegg får kommunen i en overgangsperiode på 15 år fordel av ekstra rammetilskudd knyttet til kommunesammenslåingen.

Skatteinntektene ligger omtrent på samme nivå som omkringliggende kommuner, men i forhold til kommunegruppe 7 og ikke minst landet er skatteinngangen i Orkland vesentlig svakere. Orkland ligger på 285. plass i skatteinngang av 355 kommuner (Oslo ikke inkludert), med en gjennomsnittlig skatteinngang på 77,5 prosent av landsgjennomsnittet. Selv om det gjennomføres en skatteutjevning

som sikrer en jevnere tilgang til hver kommune, oppnår ikke Orkland en total skatteinngang (skatt + skatteutjevning) på mer enn 95 prosent av landsgjennomsnittet.

For mer informasjon om hva skatteinntektene til kommunene består av anbefales denne artikkelen: [Kommunenes skatteinntekter – hva består de av? - KS](#)

4.3 Driftsresultat

Orkland hadde i 2020 et svært godt resultat i forhold til de aller fleste kommuner. God og nøktern drift gjorde at kommunen ved slutten av året satt igjen med et vesentlig bedre resultat enn sammenlignbare kommuner og landet.

Handlingsregelen sier at Orkland skal ha et resultat bedre enn 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. I 2020 kom kommunen vesentlig bedre ut med 6,8 prosent.

4.4 Andel netto driftsutgifter – hva brukes budsjettet til?

Kommunene har i stor grad de samme oppgavene de skal dekke, men bruken av tilgjengelige midler vil være forskjellig.

Hovedårsakene til forskjellene mellom de enkelte kommunene vil kunne være:

- Kommunens konkrete prioriteringer mellom områdene
- Demografi og geografi
- Spesielle forhold knyttet til brukergrupper
- Forskjellig tolkning eller feiltolkning av hvilke områder kostnader skal rapporteres i KOSTRA

Det siste forholdet vil kunne ha innvirkning på hvordan tallene som hentes fra KOSTRA ser ut. Kommunene er forskjellig organisert. Det vil være ulike vurderinger og tolkninger for plassering av kostnader i de enkelte kommunene. Orkland har som mål å få til en så god og korrekt rapportering som mulig, men likevel oppdager vi stadig forhold hvor vi kan forbedre oss.

Netto driftsutgifter for Orkland kommune utgjør totalt cirka 1,3 milliarder kroner. Dette betyr at 1 prosent endring i bruken av midler mellom tjenestene vil tilsvare cirka 13 millioner kroner.

4.4.1 Prosentvis fordeling av kostnader per hovedområde i KOSTRA

Netto driftsutgifter	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Vann/avløp	-0,7	-1,2	-0,5	-0,8	-0,9	-0,7	-0,7
Fellesutgifter	-0,2	-0,2	-0,5	0,0	-0,9	-0,6	-0,3
Næringsforvaltning	0,2	0,1	0,5	0,6	0,5	0,2	-0,2
Kommunale boliger	0,3	-4,6	0,1	0,3	-0,2	0,2	0,1
Politisk styring og kontrollvirksomhet	0,8	0,5	0,9	0,4	0,7	0,7	0,8
Plan, byggesak og miljø	0,9	1,1	0,5	0,5	0,7	1,1	1,3
Kirke	1,1	1	1,1	0,8	0,9	1,1	1,2
Brann og ulykkesvern	1,5	0,8	1,6	1,3	1,3	1,3	1,5
Samferdsel	1,8	2,7	1,5	1,6	1,6	1,8	1,8
Barnevern	3,3	3,9	2,8	4,6	4,0	3,6	3,5
Kultursektoren	3,6	3,4	4	4	3,9	3,5	4
Sosialsektoren	4,7	5,0	4,2	3,6	3,9	4,5	5,2
Administrasjon	6,1	9,4	7,2	6,7	7,9	6,7	7,2
Barnehage	12,9	13,8	16,7	15,9	14,2	14,8	14,2
Grunnskole	22,7	26,2	26,9	23	27,5	25,2	23
Helse- og omsorg	41,5	38,4	32,9	37,1	34,7	36,4	37,6

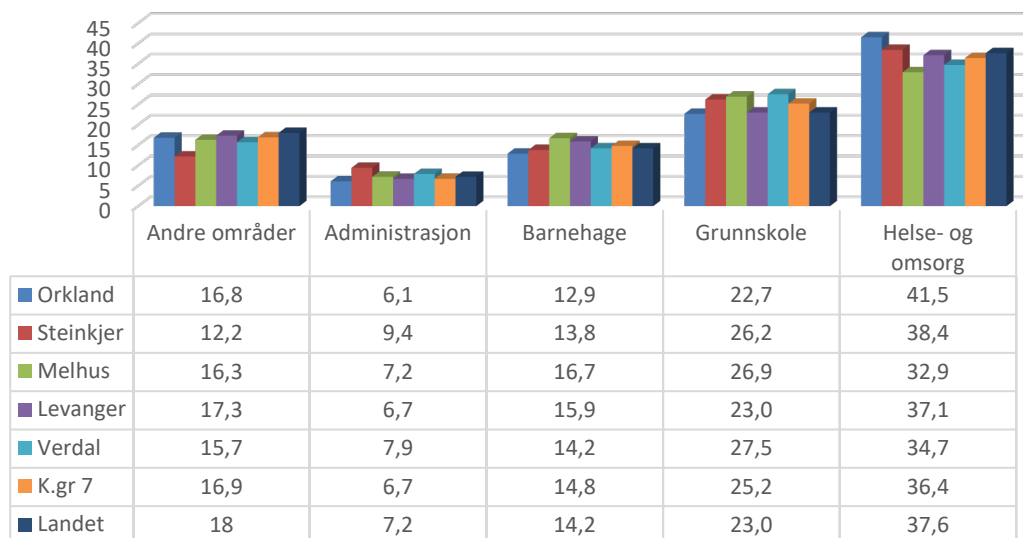
Tabellen over viser hvordan midlene kommunen totalt disponerer prosentvis blir brukt fordelt per hovedområde i KOSTRA. I disse tallene er alle utgifter tatt med. Inntekter direkte knyttet til området er trukket fra.

Vann og avløp er i denne oversikten med fordi avsetning/bruk av fond ikke er inkludert i tallene og dermed fremkommer med tilførsel av midler.

Som det fremgår av tabellen er det tre områder som skiller seg ut; barnehage og grunnskole, samt helse og omsorg. Disse tre står alene for mer enn 2/3 av de totale netto driftsutgiftene.

4.4.2 Oversikt over fordeling på de mest kostnadskrevende KOSTRA-områdene

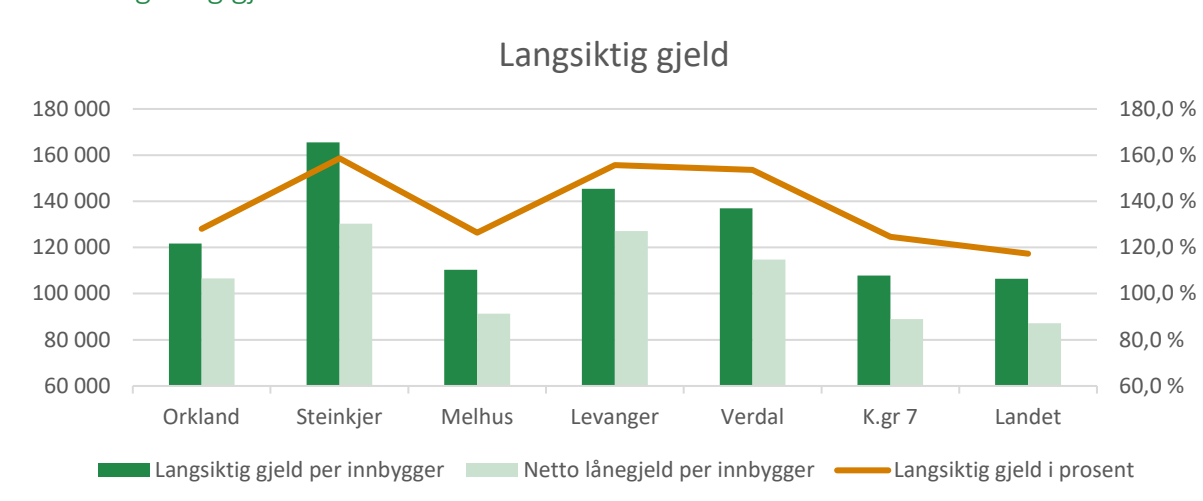
Netto driftsutgifter i prosent

I figuren over er barnehage, grunnskole, helse og omsorg og administrasjon vist for hver av kommunene. De øvrige er slått sammen til «andre områder.»

Det er flere grunner til forskjellene i ressursbruk mellom kommunene, og de enkelte områdene presenteres detaljert senere i dokumentet.

4.5 Langsiktig gjeld

Figuren viser langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter per innbygger og i prosent. I tillegg vises netto lånegjeld (gjeld fratrukket utlån).

Orkland har en langsiktig gjeld per innbygger på 121 716 kroner. Dette tilsvarer 128,1 prosent av brutto driftsinntekter. Når vi trekker fra utlån har kommunen en netto lånegjeld på 106 639 kroner per innbygger.

I forhold til kommunene i Trøndelag, med unntak av Melhus, er lånegjelden lavere. I forhold til gjennomsnittet i kommunegruppe 7 og landet ligger Orkland høyere på alle tre parameterne.

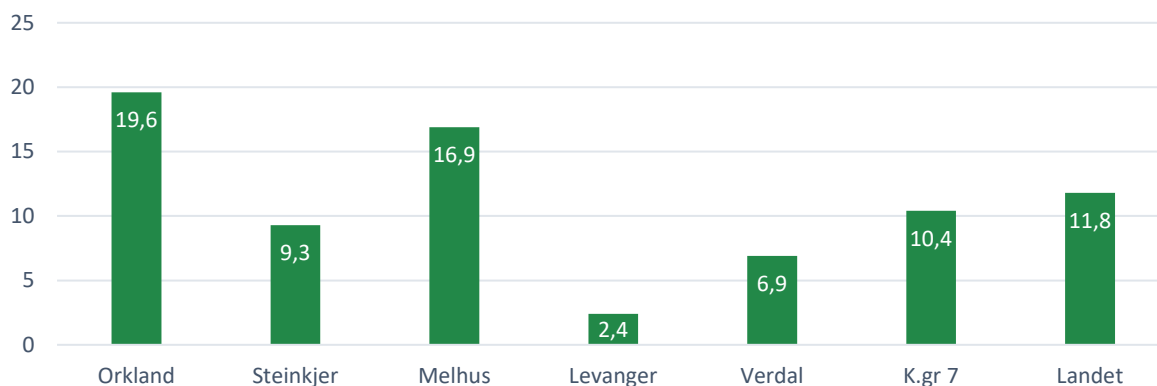
Orkland har som handlingsregel at langsiktig gjeld ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter. Per i dag har kommunen en gjeld på 2,2 milliarder kroner, som altså tilsvarer 128,1 prosent av brutto driftsinntekter. Det betyr at gjelden ved utgangen av 2020 var 0,5 milliarder kroner høyere enn målsetningen.

4.6 Likviditet

4.6.1 Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

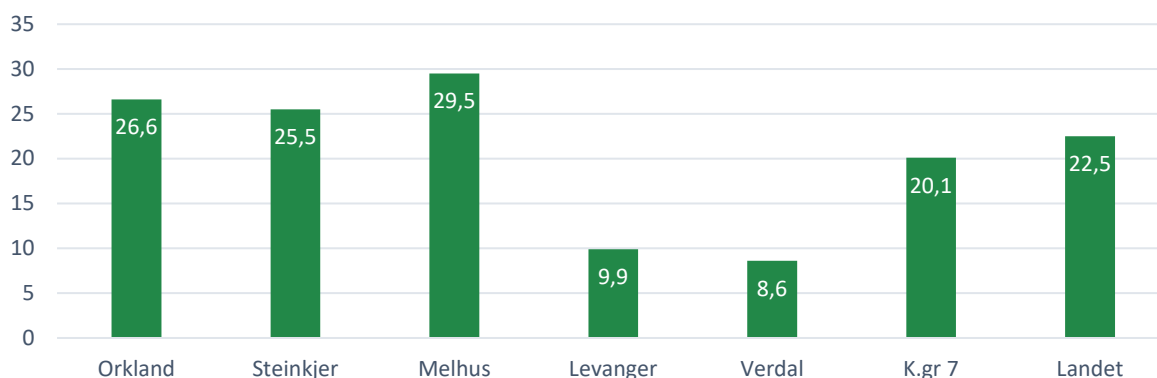
Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Ved utgangen av 2020 hadde Orkland 310 millioner kroner plassert på disposisjonsfond. Dette tilsvarer 19,6 prosent av brutto driftsinntekter i 2020. Figuren viser at Orkland har mer avsatte midler enn de øvrige kommunene.

Orkland har som handlingsregel at disposisjonsfondet skal være mellom 5 og 10 prosent av brutto driftsinntekter.

4.6.2 Arbeidskapital

Arbeidskapitalen gir uttrykk for kommunens likviditet. Det vil si kommunens evne til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter

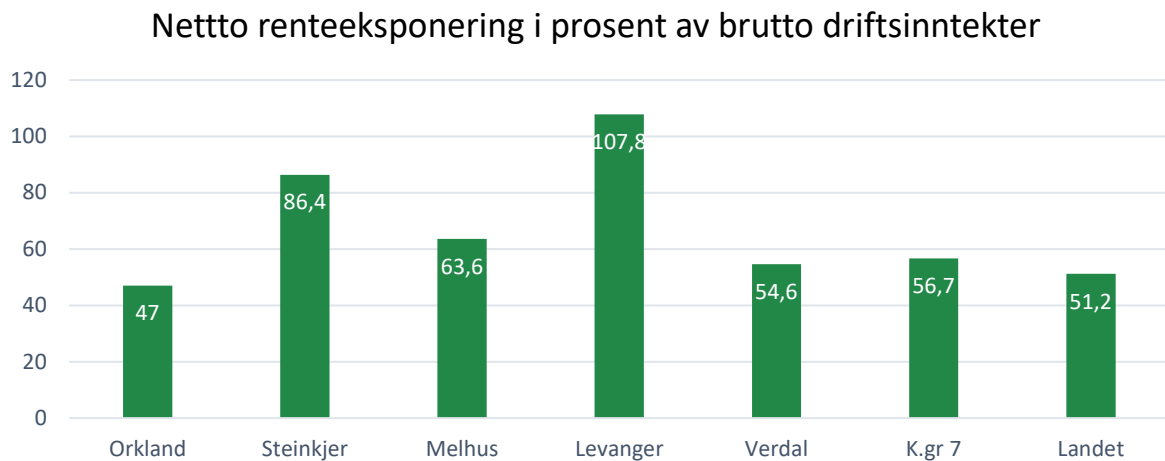

Orkland har ikke fastsatt noen handlingsregel, men tallet bør minimum ligge på 10-15 prosent. Arbeidskapitalen for Orkland var 26,6 prosent ved utgangen av 2020.

Med unntak av Melhus har Orkland den høyeste arbeidskapitalen av sammenligningskommunene.

4.6.3 Netto renteeksponering

Netto renteeksponering tar utgangspunkt i kommunens langsiktige gjeld. Deler av gjelden vil være knyttet til forhold som ikke, eller bare delvis, belaster kommuneøkonomien. Korrigert for disse forholdene er det utarbeidet en indikator som gir uttrykk for hvor eksponert kommunene er for en endring i rentenivået.

Netto renteeksponering for Orkland ligger lavere enn sammenlignbare kommuner. Det betyr at vi er mindre eksponert for renteøkninger enn øvrige kommuner.

For Orkland vil en renteøkning på 1 prosent belaste kommunens økonomi med cirka 0,5 prosent av driftsinntektene. I kroner vil dette tilsvare en økt kostnad på 6-7 millioner kroner på årsbasis.

For Levanger vil en tilsvarende renteøkning belaste økonomien med cirka 1,1 prosent av driftsinntektene.

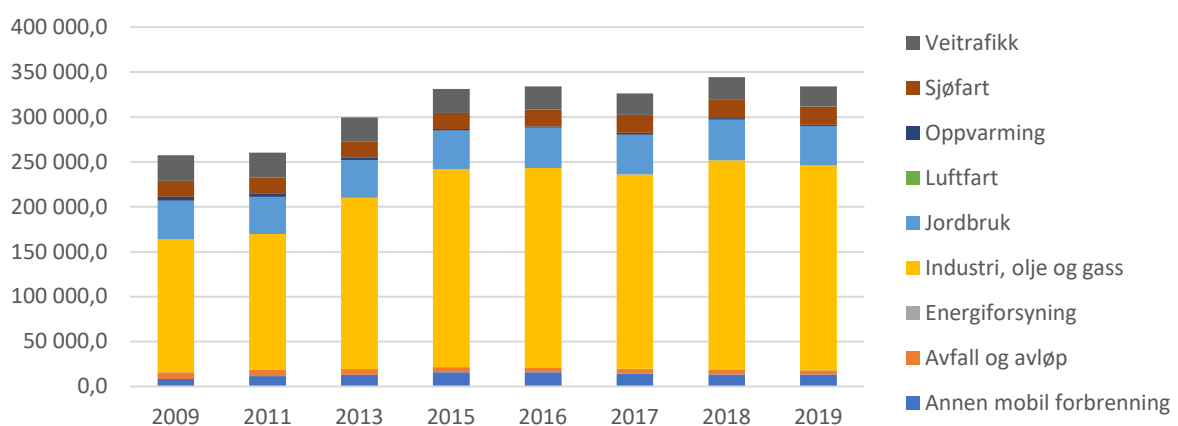
5 Klima og energi

5.1 CO₂-utslipp for Orkland

Miljødirektoratet publiserer hvert år en oversikt over beregnet CO₂-utslipp fordelt per kommune. Siste publiserte tall er 2019. I tidsseriene som vises under er tall for tidligere kommuner slått sammen til Orkland.

I grafene under er det kun tall for Orkland som er tatt med. Sammenligning direkte mot andre kommuner vil gi store variasjoner da hver enkelt kommune har forskjellige utfordringer. For eksempel vil en kommune med stor gjennomgangstrafikk ha store utslipp fra veitrafikk, mens en kommune med stor forbigående skipstrafikk vil ha store utslipp fra sjøfart. Landbruk, som er Orklands nest største utslippskilde, varierer også svært mye.

Totale CO₂-utslipp Orkland 2009-2019

Tallene som danner grunnlag for figuren over er hentet fra

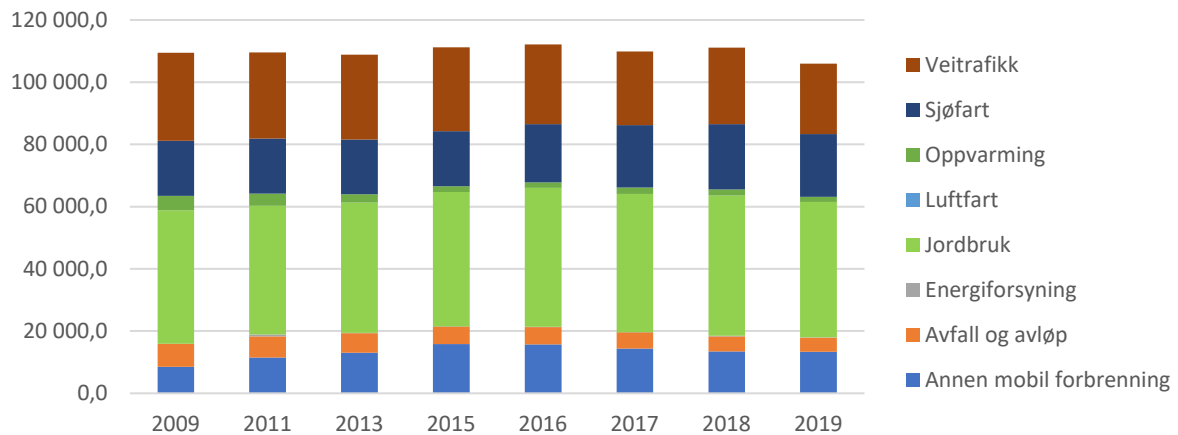
<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/>

Her kan det også søkes på nærmere detaljer for de enkelte utslippskildene.

Totale utslipp i Orkland 2019 var 334 085 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette var en reduksjon på 3 prosent fra 2018. Fordelt per innbygger tilsvarer dette 18,3 tonn. I 2019 var gjennomsnittet for hele Trøndelag 6,2 tonn per innbygger.

Industri er den klart største utslippskilden i Orkland med mer enn 2/3 av de totale utslippene. Drift eller stans hos smelteverkene påvirker utslippene svært mye, og i grafen under er industri tatt ut fra datamaterialet for å gi et bedre bilde.

CO₂-utslipp Orkland ekskl. industri 2009-2019

Holder vi industri utenfor ser vi at jordbruk, sammen med sjø-, veitrafikk og annen mobil forbrenning er store utslippskilder av CO₂. Totalt var utslippene på 105 910 tonn CO₂ i 2019. I forhold til 2018 er disse utslippene redusert med 5 239 tonn CO₂, tilsvarende 4,7 prosent.

6 Administrasjon og fellesutgifter

6.1 Administrasjon

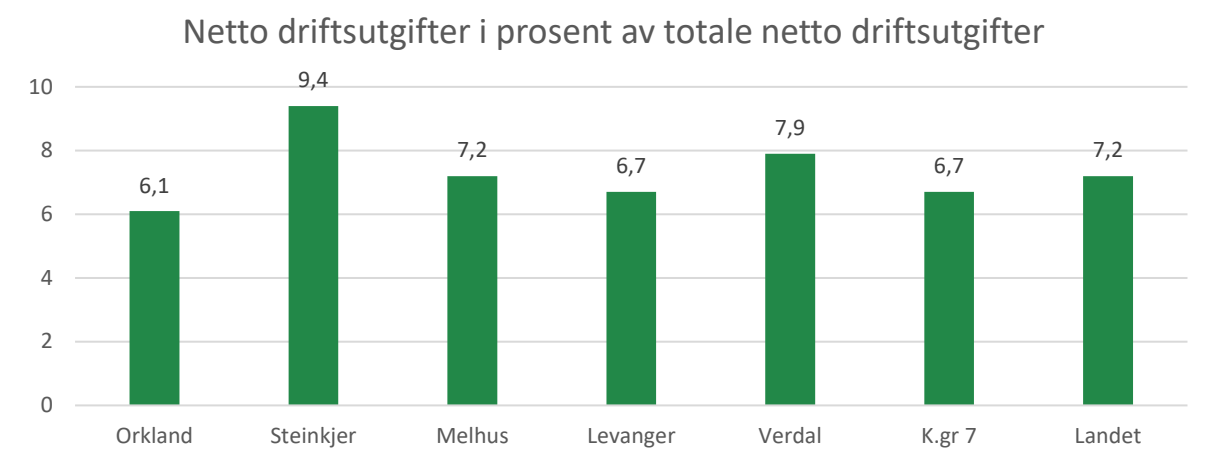
KOSTRA-tallene for administrasjon er muligens de mest usikre å forhold seg til. Dette området har en tendens til å bli et oppsamlingssted for diverse kostnader som enten er vanskelig å plassere eller kostnader som skulle vært fordelt på flere andre områder. Behandlingen av slike poster vil være forskjellig fra kommune til kommune. Det er derfor viktig å være litt tilbakeholden med å trekke klare konklusjoner basert på tallene for kun et år.

2020 har vært et spesielt år for Orkland:

- Det er kommunens første driftsår.
- Lønnskostnadene har vært høyere på grunn av sammenslåing av flere kommuner.
- Andre kostnader har vært høyere på grunn av omlegging av datasystemer samt opprydding i arkiver. I tillegg er det drift på tre kommunehus i tillegg til rådhuset.
- I 2020 mottok kommunen 22 millioner kroner i ekstra reformstøtte. Inntektsføringen av disse midlene ble registrert på administrasjon.

16,5 mill. kroner av støtten er avsatt til fond for senere bruk. Denne avsetningen, som ikke er med i KOSTRA-tallene, medfører at tallet for netto driftsinntekter i 2020 blir kunstig lav i 2020. For senere år, når midlene tas ut av fond og brukes, vil tallene bli tilsvarende høyere.

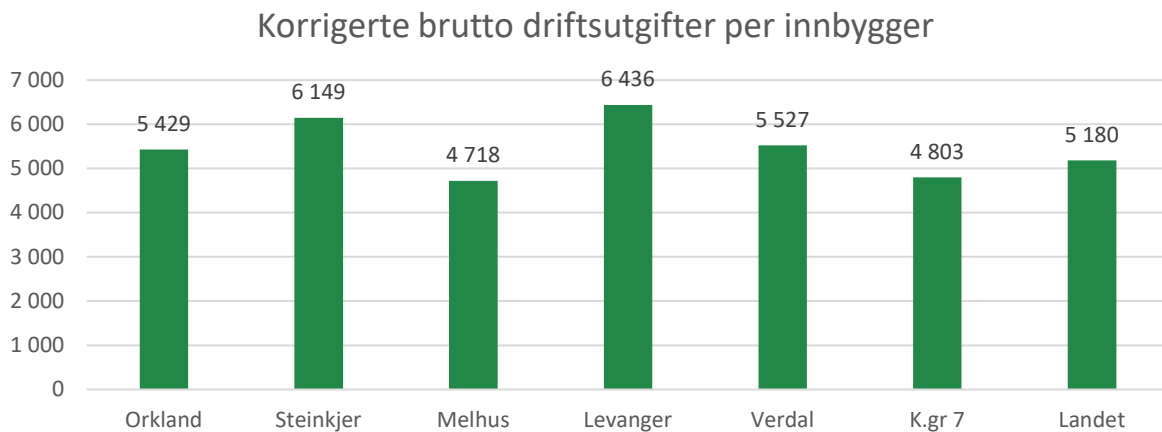
6.1.1 Prioritering

Orkland brukte i 2020 6,1 prosent av de totale netto driftsutgiftene til administrasjon. Tallene for administrasjon viser at Orkland har lavere netto driftsutgifter på administrasjon enn øvrige, sammenlignbare kommuner.

Som nevnt over har Orkland fått midlene knyttet til kommunereformen på 22 millioner kroner i 2020, hvorav 16,5 millioner kroner ble avsatt til fond. Dette forklarer hvorfor tallet er så lavt. Dersom ikke denne inntekten hadde vært tatt inn ville tallet vært cirka 7,4 prosent, forutsatt ingen andre endringer.

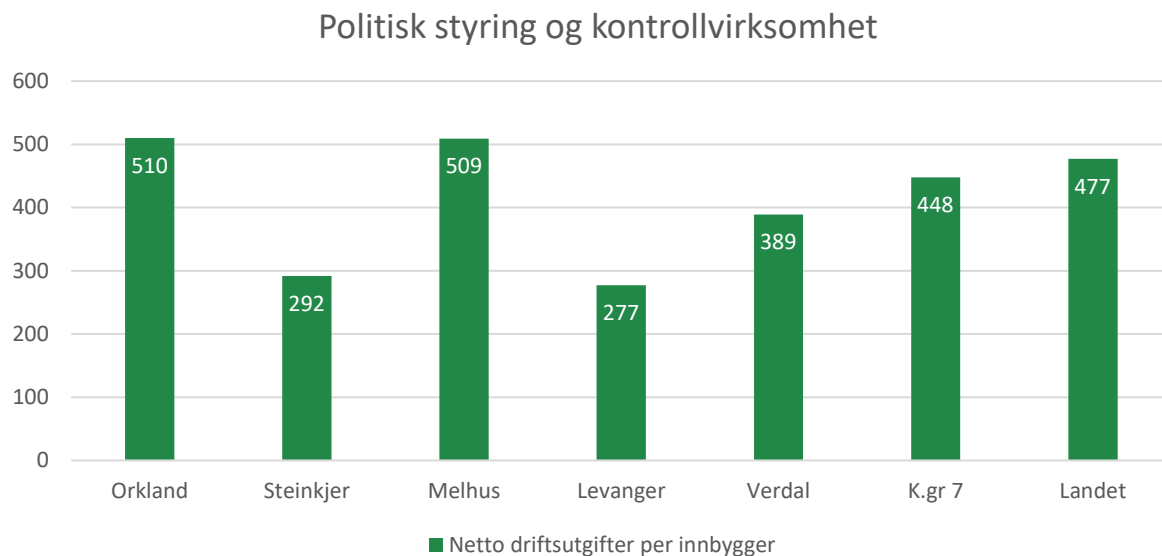
6.1.2 Produktivitet

For korrigerte brutto driftsutgifter ligger Orkland høyere enn Melhus, kommunegruppen og landet. Dette må i 2020 sees i sammenheng med at Orkland er en ny kommune med ekstra kostnader knyttet til kommunereformen. Tallene for 2020 bør vurderes opp mot dette før det trekkes klare konklusjoner for området.

6.2 Politikk

Området politikk dekker kostnader til politikere, politiske utvalg samt revisjon.

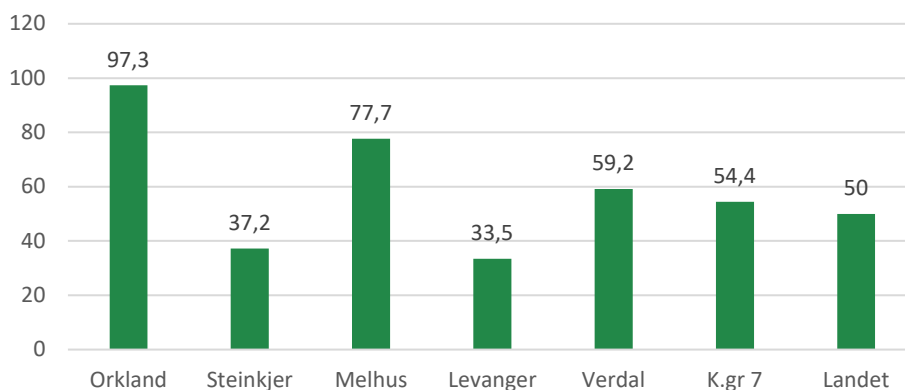
Figuren viser at Orkland, sammen med Melhus, bruker en større andel av de totale utgiftene til politisk virksomhet enn det øvrige sammenligningsgrunnlaget.

En forklaring kan være at Orkland er en nyopprettet kommune med større antall representanter per innbygger enn de fleste andre kommuner.

7 Barnehage

7.1 Barnehagestruktur sammenlignet med andre

Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)

Tall fra 2020 viser at Orkland har en høyere andel av barn i kommunale barnehager enn de vi sammenligner oss med. Fra høsten 2021 er det ingen private barnehager i Orkland.

7.2 Prioritering

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU barnehager i % av kommunens totale NDU	12,9	13,8	16,7	15,9	14,2	14,8	14,2
NDU barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	168 235	177 221	165 609	176 957	167 832	162 287	170 178

Barnehagene i Orkland ligger under nivået for sammenligningskommune målt i forhold til netto driftsutgifter (NDU) per barn i målgruppen, men over kommunegruppen og under landet.

7.3 Dekningsgrad

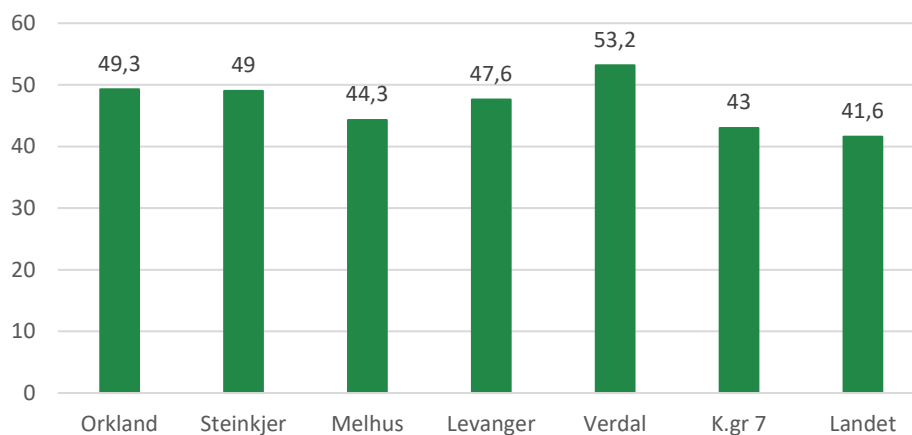
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (%)	89,5	87,3	87,7	91,8	86,5	84,0	85,4
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	98,8	100,0	97,6	98,9	100,4	97,3	97,3
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (%)	95,4	95,0	94,0	96,3	95,0	92,3	92,7

Orkland kommune har rullerende opptak for ettåringer og barn av tilflyttere. Det er derfor viktig å være oppmerksom på at tallene som kommer frem i KOSTRA er et situasjonsbilde per 15. desember. Det rulleres inn flere barn i løpet av våren. Dette påvirker både dekningsgrad, bemannings- og pedagognorm.

Tabellen viser er det bare Levanger som har flere småbarn i barnehage enn Orkland. Også for storbarn er Orkland over kommunegruppen og landsgjennomsnittet.

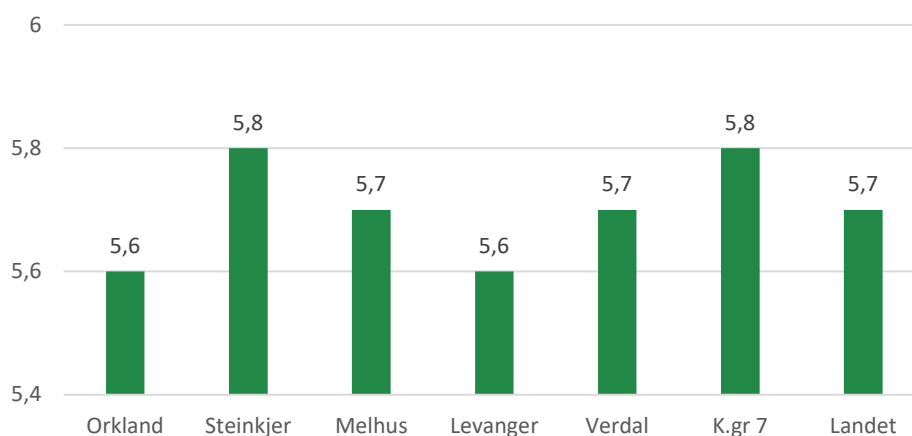
7.4 Kvalitet

Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)

Figuren viser at Orkland ligger godt over snittet for landet og kommunegruppen. Av sammenligningskommunene er det bare Verdal som har en høyere andel barnehagelærere sett i forhold til grunnbemanning, mens Steinkjer er på omtrent samme nivå.

Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager

Figuren forteller noe om hvor mange barn det er per årsverk til grunnbemanning i barnehagene. Med grunnbemanning menes pedagogisk ledere og ansatte som jobber direkte med barna.

I sammenligningen over kommer det frem at Orkland sammen med Levanger er de kommunene med færrest barn per årsverk. Dette gjelder også om en sammenligner med kommunegruppen og landet forøvrig.

7.5 Produktivitet

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Korrigerte BDU til barnehager totalt per barn i kommunal barnehage (kr)	205 081	233 888	209 210	213 404	231 289	210 744	225 646
Korrigerte BDU til barnehage per barn i kommunal barnehage (kr)	169 846	167 200	170 259	182 545	174 653	170 014	176 943
Korrigerte BDU til styrket tilbud per barn i kommunal barnehage (kr)	9 350	32 798	15 716	27 693	21 072	20 760	24 961
Korrigerte BDU til lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr)	25 885	33 891	23 234	17 679	21 051	19 970	23 742
Korrigerte BDU til barnehager totalt per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	73,0	81,2	73,5	80,6	73,0	74,2	78,5
Korrigerte BDU barnehage per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	60,4	58,1	59,8	63,6	59,7	59,8	61,6
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning (antall) kommunale barnehager	12 157	12 763	12 356	12 475	11 928	12 511	12 194

Korrigerte brutto driftsutgifter (BDU) til barnehagesektoren skal vise kommunens ressursinnsats innen området. I tallene for barnehage skiller man på funksjon for barnehagedrift, styrket tilbud til førskolebarn, samt barnehagelokaler og skyss. Der alle disse funksjonene er samlet i samme indikator brukes «barnehage totalt» som begrep.

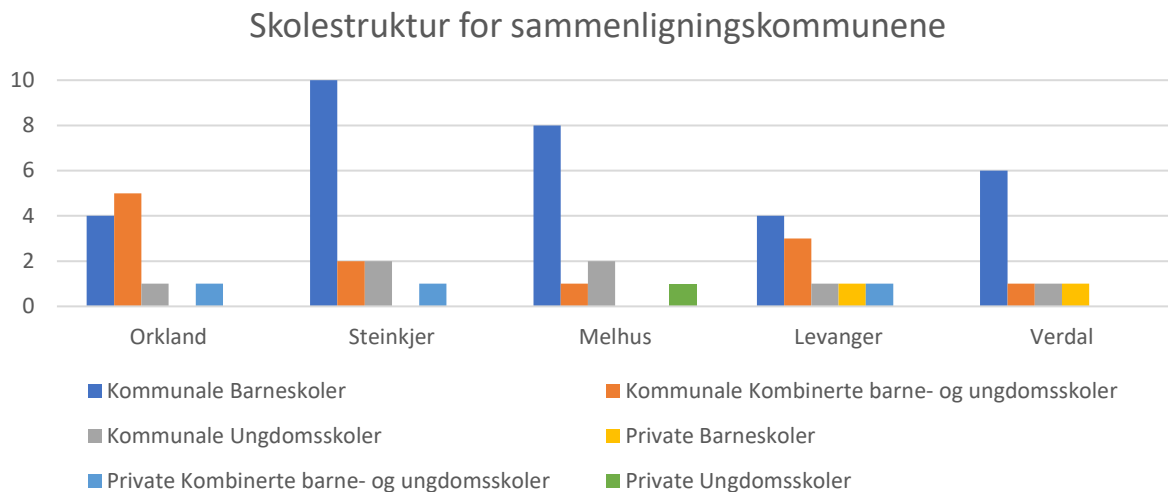
Korrigerte BDU til barnehage totalt per barn i kommunal barnehage ligger under alle sammenligningskommuner, kommunegruppen og landet. Hvis en ser for funksjon barnehagedrift, er det bare Steinkjer som har lavere korrigerte BDU enn Orkland. For styrket tilbud per barn ligger Orkland langt under de vi sammenligner oss med. Det er grunn til å anta at ikke alt føres riktig for dette området. For korrigerte BDU til lokaler og skyss ligger Orkland over kommunegruppen, landet og snittet for sammenligningskommunene.

Korrigerte brutto driftsutgifter (BDU) til barnehage totalt per korrigerte oppholdstime i kommunale barnehager i Orkland er lavere enn snittet blant sammenligningskommunene, kommunegruppen og landet. Hvis en ser på samme indikator for barnehagedrift ser en at Orkland ligger over kommunegruppen, men under landet. For denne parameteren ligger Orkland omtrent på snittet for sammenligningskommunene.

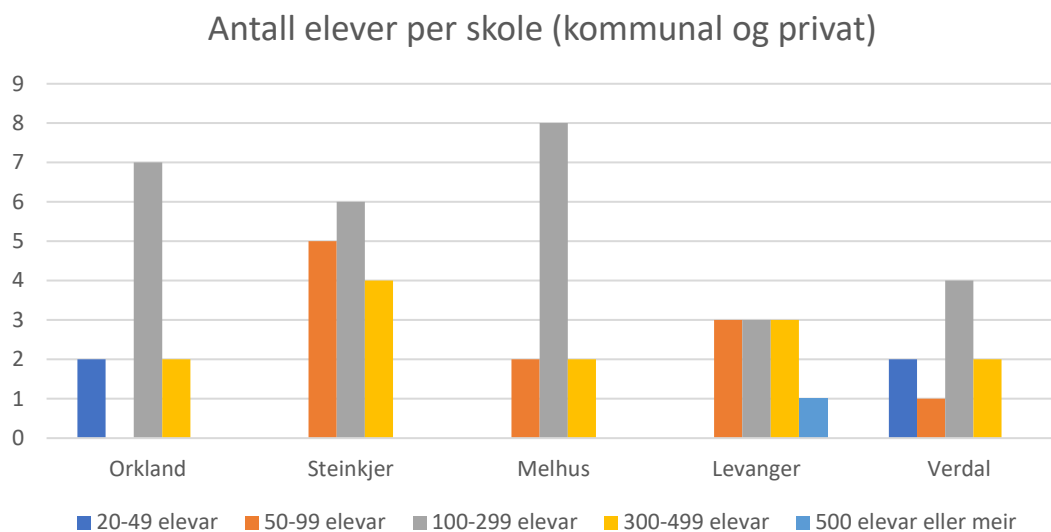
Det er bare Verdal som har lavere antall korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning.

8 Grunnskole

8.1 Skolestruktur sammenlignet med andre

Figuren viser at det er noen ulikheter i skolestruktur mellom sammenligningskommunene. Orkland har flere kombinerte barne- og ungdomsskoler enn de andre kommunene. Levanger har to private grunnskoler, mens de øvrige kommunene har en privat grunnskole.

Orkland og Verdal har skoler med elevtall mellom 20 til 49. Orkland, sammen med Steinkjer og Melhus, har flest skoler i kategorien 100-299 elever. Det er kun Levanger som har en skole med flere enn 500 elever.

8.2 Prioritering

Det er viktig å vite at når en sammenligner tallene for kommuner med privatskoler kan det være stor forskjell på kostnader per innbygger 6-15 år og kostnader per elev.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	113 371	137 836	114 398	113 312	129 496	116 451	118 838
NDU grunnskole per innbygger 6-15 år	87 960	96 990	88 283	88 816	103 605	93 450	93 274
NDU skolefritidstilbud per innbygger 6-15 år	2 570	1 225	2 517	1 459	1 943	2 020	3 091
NDU skolelokaler per innbygger 6-15 år	19 041	36 415	18 768	20 699	20 645	18 671	20 396
NDU skoleskyss per innbygger 6-15 år	3 801	3 206	4 831	2 338	3 304	2 310	2 077

Netto driftsutgifter (NDU) til grunnskolesektor ligger på nivå med Levanger, men under alle sammenligningskommuner, kommunegruppen og landet for øvrig. Hvis vi splitter opp grunnskolesektoren i funksjonene grunnskole, SFO, skolelokaler og skyss, kommer det fram at Orkland har høyere NDU til SFO enn alle de vi sammenligner oss med. Orkland har også høyere NDU enn kommunegruppen og landet på skoleskyss.

8.3 Kvalitet

Gruppestørrelse 2 viser lærertetthet i ordinær undervisning. Lærernormen sier at det ikke skal være flere elever enn 15 per lærer for elever på 1.-4. trinn, og 20 elever per lærer for 5.-7. og 8.-10. trinn.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
1.-4. trinn	13,8	13,8	15,0	14,3	14,0	14,0	13,8
5.-7. trinn	17,8	16,2	18,0	16,6	17,9	16,8	16,6
8.-10. trinn	18,0	18,4	19,0	18,6	18,8	18,2	17,8
Elever alle trinn	16,2	15,9	17,0	16,3	16,6	16,0	15,8

Tabellen viser tall samlet for skolene i kommunen. Det vil selvsagt være variasjoner mellom skolene i Orkland, også mellom hovedtrinn. Orkland ligger på snittet til landet på småtrinnet, og over snittet for landet for mellom og ungdomstrinnet.

8.4 Produktivitet

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Korrigerte BDU grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev (kr)	123 971	143 902	122 343	120 971	131 946	122 820	125 392
Korrigerte BDU til grunnskole per elev (kr)	98 545	105 828	97 606	95 950	107 452	100 630	101 067
Korrigerte BDU skolefritidstilbud per elev (kr)	30 530	25 674	28 265	26 606	32 745	30 323	32 436
Korrigerte BDU skolelokaler per elev (kr)	21 308	34 785	19 650	22 537	21 163	19 773	22 121
Driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev (kr)	1 385	1 286	1 616	963	757	1 449	1 377
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev (kr)	1 042	567	1 531	607	469	841	1 107

Våre korrigerede brutto driftsutgifter (BDU) for grunnskole, skolelokaler og skuss ligger over kommunegruppen, men under snittet for landet. Den er også under nivået for sammenligningskommunene. Korrigerede BDU for SFO er bare høyere i Verdalen og snittet for landet.

For driftsutgifter til undervisningsmateriell og inventar/utstyr per elev ligger Orkland over sammenligningskommunene.

8.5 Eksamensresultater og andre kartlegginger

Det har ikke vært avlagt noen eksamener i 2020 på grunn av pandemien.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (%)	72,2	61,9	68,6	73,0	64,2	71,1	73,2
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (%)	65,7	52,7	59,4	74,2	49,7	66,5	69,0
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	40,1	40,0	42,1	42,3	42,5	42,2	43,1

For nasjonale prøver i lesing ligger Orkland noe over kommunegruppen, mens det er under snittet for landet. For regning er nivået lavere enn kommunegruppen og landet.

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng oppsummerer elevenes resultater i forskjellige fag og er med å danne grunnlaget for opptak til videregående skole. Orklands poengsum er lavere enn kommunegruppen, landet og sammenligningskommunene, med unntak av Steinkjer.

Tabellen nedenfor viser skolens bidrag til elevenes grunnleggende ferdigheter i engelsk, lesing og regning sammenlignet med skolens bidrag til elever med tilsvarende elevbakgrunn på landsnivå. På kommunenivå er det bare offentlige skoler som er med i indikatoren.

Skolebidrag	Småtrinn	Mellomtrinn
Orkland	0,9	0,7
Steinkjer	0,2	-2,4
Melhus	0,7	-1,3
Levanger	-1,5	0,7
Verdal	0,2	-1,4

Skolebidragsindikatorerne forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater. For å måle dette, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som skyldes forutsetningene elevene har med seg. Med elevenes forutsetninger menes for 1.-4. trinn familiebakgrunn og for 5.-7. trinn familiebakgrunn og resultater på nasjonale prøver på 5. trinn.

Om resultatene er som forventet er skolebidraget lik null. Skolen har bidratt til resultatet, men som forventet og på lik linje med andre skoler. Skoler med positivt skolebidrag har bidratt mer enn det som er forventet ut fra tidligere resultater og elevenes bakgrunn. En negativ verdi på skolebidraget betyr ikke at elevene ikke har noen progresjon i løpet av 1.-4. eller 5.-7. trinn, eller at skolen ikke har bidratt positivt til elevenes læring. En negativ verdi indikerer kun at elevene på skolen har hatt lavere progresjon enn andre elever i landet med tilsvarende forutsetninger.

Orkland kommune har et skolebidrag på 0,9 på småtrinnet og 0,7 på mellomtrinnet. Det finnes ingen skolebidragsindikator for ungdomstrinnet for Orkland siden den tar utgangspunkt i eksamensresultater. Det ble ikke avholdt eksamen i 2020.

9 Barnevern

Barnevern er i stor grad knyttet til tjenester for barn og unge i alderen 0-18 år, men barnevernet kan fatte vedtak om oppfølging frem til personen er 23 år. I Orkland ytes tjenesten i stor grad av barne- og familietjenesten. Cirka 11 prosent av kostnadene til tiltak utenfor familien er knyttet til tjenester fra psykisk helse og rus ved Litjgårdsvegen.

9.1 Prioritering

Nøkkeltall	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU til barnevernstjenesten per innbyggere 0-22 år	7 862	9 484	5 498	10 477	8 616	7 928	8 082

Orkland er på omtrent samme nivå som kommunegruppen når det gjelder netto driftsutgifter til barnevern målt i forhold til målgruppen. Delkostnadsindeksen for barnevern i inntektssystemet indikerer at Orkland har behov for ca. 91,25 prosent av kostnadene for landsgjennomsnittet. Vi ligger på ca. 97,3 prosent.

9.2 Dekningsgrad

Orkland har lavere andel barn med undersøkelser sett opp mot sammenligningskommuner, kommunegruppen og landet. Ser en på barn med barneverntiltak er Melhus, kommunegruppen og landet noe lavere enn Orkland. Melhus, Levanger og Verdal har flere barn med undersøkelser eller tiltak per årsverk enn Orkland, men vi ligger over snittene.

Nøkkeltall	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Barn med melding ift. innbyggere 0-17 år	4	5,7	3,7	6,2	8,7	5,1	5
Prosentdelen barn med undersøkelser ift. innbyggere 0-17 år	3,3	5,3	3,4	6,1	8,2	4,6	4,7
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	4,2	4,7	3	4,5	6,3	4,1	3,7
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	21,9	17,7	26,7	24,2	22,1	19,3	17,3

9.3 Kvalitet

Nøkkeltall	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	98	43	91	85	96	92	91

Orkland har i 98 prosent av tilfellene oppfylt lovkravet med undersøkelser innen tre måneder i 2020 som var et spesielt og utfordrende år.

9.4 Produktivitet

Bruttoutgiftene til tjenesten sett i forhold til alle barn som har undersøkelse eller tiltak i året, varierer mye mellom kommunene. Melhus og Levanger på cirka 35 500 kroner i snitt, mens Steinkjer har over 77 000 kroner.

Orkland har de laveste kostnadene per barn med tiltak eller undersøkelse der barnet bor hjemme, mens vi er på linje med landet i kostnader til barn som er plassert av barnevernet.

Nøkkeltall	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
BDU (funksjon 244) per barn med undersøkning eller tiltak	43 286	77 446	35 489	35 616	36 582	48 341	57 250
BDU per barn som ikke er plassert av barnevernet	21 763	26 147	39 315	56 132	13 344	39 121	44 675
BDU per barn som er plassert av barnevernet	429 969	469 587	387 793	383 876	309 873	404 936	430 206

10 Sosialtjeneste

2020 var et spesielt år på grunn av pandemien. Både nedstenging av landet og også lavere aktivitet i mange næringer ga utfordringer med inntektssikring for mange husholdninger. Økonomisk sosialhjelp er sikkerhetsnettet i samfunnet for å sikre livsopphold.

Av alle sosialhjelps- mottakere er:	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år	24 %	19 %	27 %	27 %	21 %	20 %	18 %
Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	42 %	31 %	30 %	36 %	34 %	36 %	40 %
Andel sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt	15 %	13 %	13 %	14 %	13 %	12 %	11 %
Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	32 %	33 %	32 %	44 %	24 %	37 %	40 %
Andel sosialhjelpsmottakere som bor i eid bolig	9 %	13 %	5 %	7 %	15 %	8 %	7 %

Det er registrert 437 mottakere av økonomisk sosialhjelp i Orkland. Dette utgjør cirka 4 prosent av innbyggerne i yrkesaktiv alder. 24 prosent av sosialhjelpsmottakerne er mellom 18 til 24 år. Det er 6 prosent flere i denne aldersgruppen blant våre mottakere av økonomisk sosialhjelp enn i landet sett under ett. Vi har også flere sosialhjelpsmottakere som har behov for supplerende sosialhjelp i tillegg til egen lønnsinntekt. En høyere andel av våre mottakere mottar hjelp i mer enn et halvt år enn i de andre kommunene. Vi ser også at omtrent 1/3 av de som mottar sosialhjelp har dette som sin viktigste kilde til livsopphold.

I familiene som mottar sosialhjelp i Orkland er det 220 barn. Dette er 5,6 prosent av alle barn og unge i alderen 0-18 år.

11 Helse og omsorgstjenester

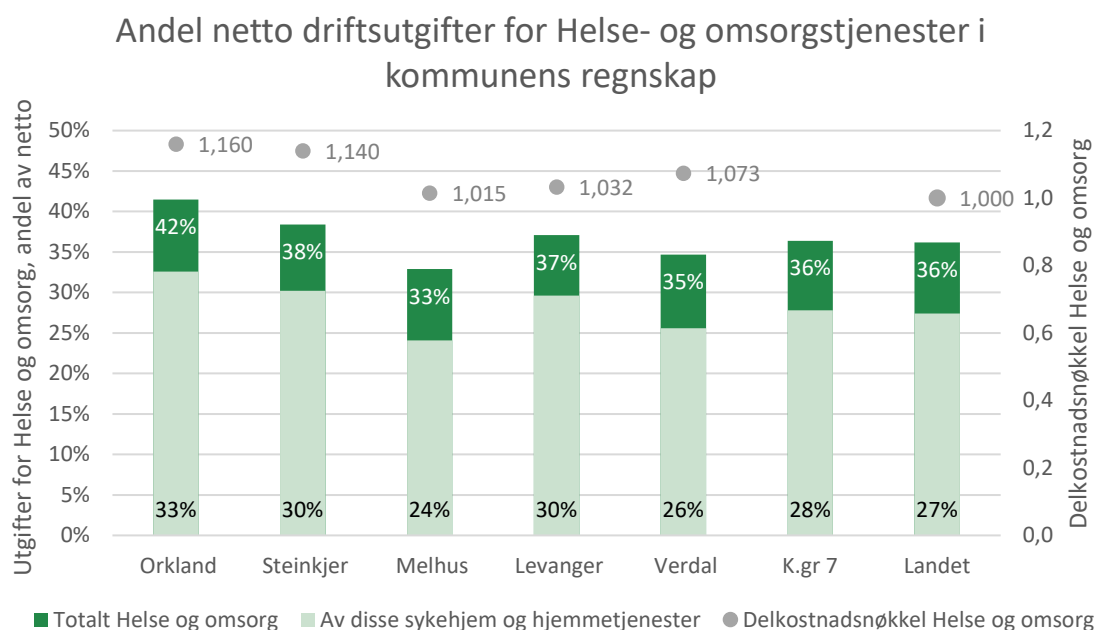
Følgende tjenester er samlet under KOSTRA-gruppe for helse og omsorg:

- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
- Annet forebyggende helsearbeid
- Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse
- Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering
- Helse- og omsorgstjenester i institusjon
- Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
- Øyeblikkelig hjelp døgntilbud
- Institusjonslokaler

Grupperingen fokuserer på hvilke typer behov tjenestene skal dekke og hvilke grupper mottakere tjenestene primært henvender seg til, og er uavhengig av hvordan tjenestene er organisert i hver enkelt kommune.

11.1 Prioritering

Helse og omsorg er prioritert i Orkland:

Flere elementer kan være årsaken til forskjeller i prioritering:

- Politiske prioriteringer
- Kommunen kan ha et relativt høyt utgiftsbehov knyttet til tjenesten. For eksempel eldre befolkning og enkeltbrukere med store behov
- Kommunen kan ha relativt høye inntekter

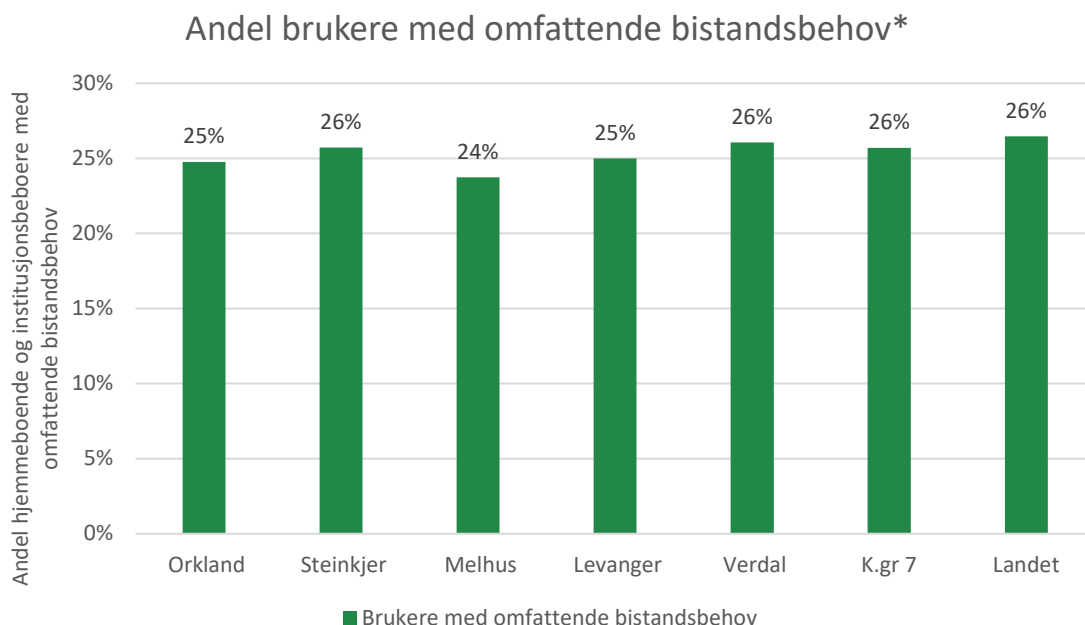
Kriteriene i inntektssystemet peker også på at Orkland kommune kan forvente høyere utgifter for tjenester innen helse og omsorg. Et lavt utgiftsbehov (kriterier <1) gir en reduksjon i rammetilskuddet, mens kommuner med et høyt beregnet utgiftsbehov (kriterier >1) får et tillegg i rammetilskuddet:

Kriteriene i inntektssystemet	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Delkostnadsnøkkel Helse og omsorg	1,160	1,140	1,015	1,032	1,073	1,0
<i>Med grunnlag i:</i>						
0-66	0,986	0,963	1,072	1,041	0,979	1,0
67-79 år	1,200	1,207	1,002	1,063	1,207	1,0
80-89 år	1,251	1,332	0,992	1,100	0,983	1,0
over 90 år	1,407	1,344	0,918	0,849	1,019	1,0
Basistillegg - ufrivillige smådriftsulemper	0,714	0,501	0,721	0,577	0,766	1,0
Reiseavstand innen sone/kretsen	1,596	1,328	1,381	1,167	1,085	1,0
Reiseavstand til nabokrets	1,437	1,342	1,087	1,064	1,229	1,0
Dødelighet	1,017	0,986	0,935	0,986	1,056	1,0
PU over 16 år	1,151	1,015	1,307	1,225	1,286	1,0
Ikke-gifte 67 år -> over	1,244	1,240	0,911	0,992	1,106	1,0

Andel eldre befolkning i Orkland er høyere enn i en gjennomsnittlig kommune og de fleste av sammenligningskommunene.

Av sammenligningskommunene er vi nærmest Steinkjer når det gjelder alderskriterier, men Orkland har mer spredt bosettingsstruktur og flere personer med psykisk utviklingshemming enn Steinkjer.

Det er ikke registrert store forskjeller mellom kommunene i 2020 når det gjelder andelen av brukere som har omfattende bistandsbehov:

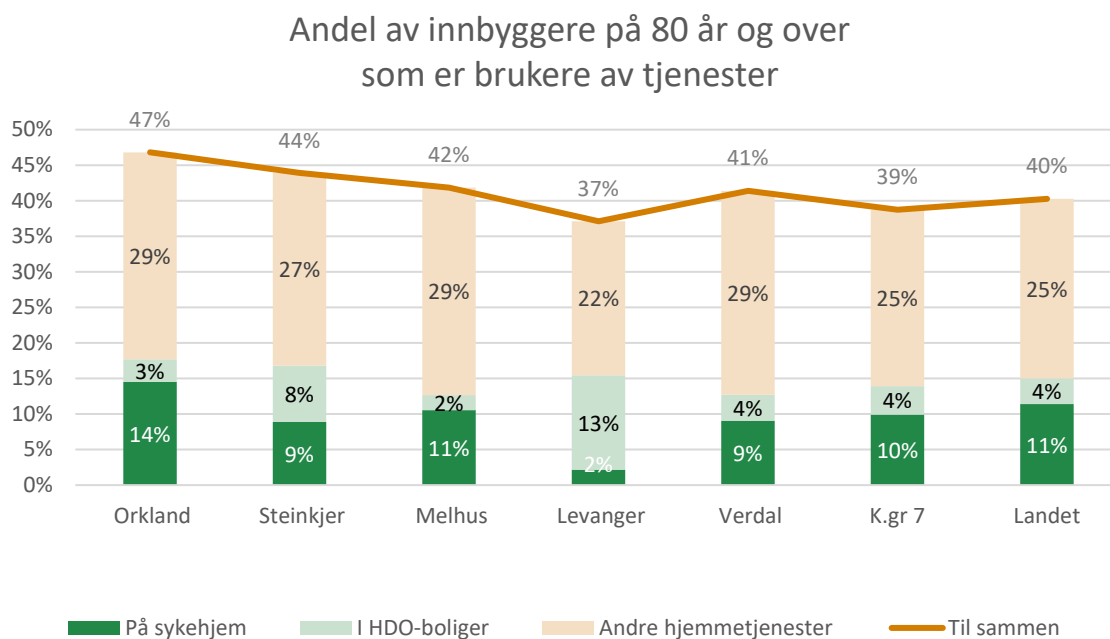
* *Definisjon av omfattende behov: Hvert individ vurderes på fem grupper av bistandsvariabler: sosial fungering, kognitiv svikt, ivareta egen helsetilstand, husholdningsfunksjoner og egenomsorg. Skåringen er fra 1 (lettst) til 5 (tyngst), hvor verdier større enn 3 vurderes som omfattende behov og verdier fra 2 til 3 vurderes som middels til stort bistandsbehov. Totalt bistandsbehov blir regnet som omfattende når tjenestemottakere skårer omfattende behov i ett av delmålene og middels til stort bistandsbehov for bistand i de andre fire delmålene.*

Utgifter for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere under 67 år utgjør hele 5,2 prosent av Orkland kommunes brutto driftsutgifter. Dette er ikke unikt for Orkland, mange kommuner viser en stor ressursinnsats på området. Av sammenligningskommunene har Orkland den laveste andelen av unge, særlig ressurskrevende tjenestemottakere:

Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester*	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Ressursinnsats, Andel av brutto driftsutgifter	5,2 %	5,8 %	11,7 %	8,8 %	7,6 %	6,0 %
Ressursinnsats, kr per innbygger	4 387	5 376	9 393	7 655	6 227	5 033
Antall tjenestemottakere per 1000 innbyggere	1,5	1,7	2,1	1,9	1,8	1,5

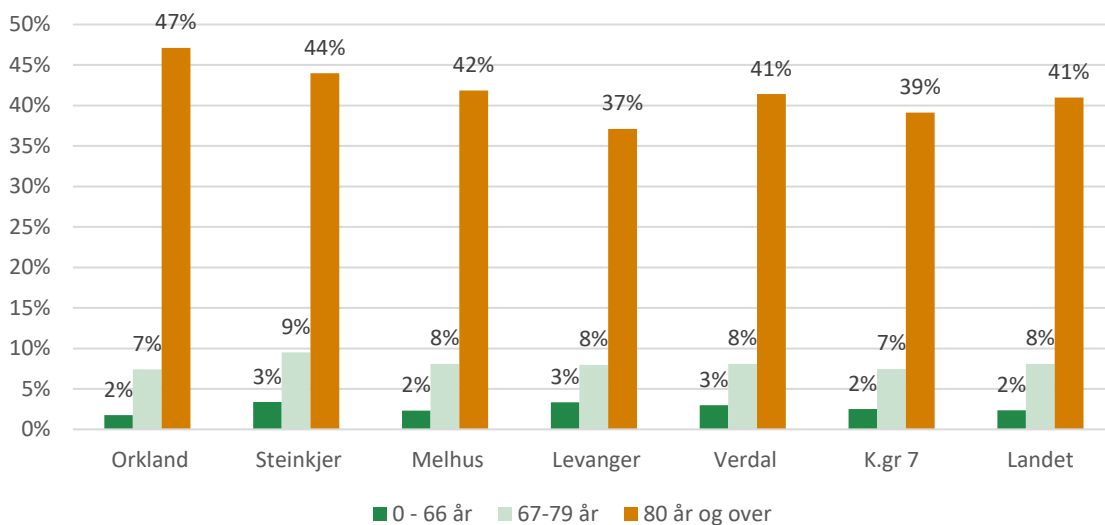
*Begrepet omfatter tjenestemottakere under 67 år, hvor direkte lønnsutgifter utgjør mer enn ca. 1,5 mill. kroner per år for brukere uten PU-diagnose og mer enn ca. 2,2 mill. kroner for brukere med PU-diagnose.

11.2 Dekningsgrad

Nesten halvparten av innbyggerne på 80 år og over i Orkland får tildelt enten hjemmetjenester, plass i en bolig med heldøgns omsorg (HDO-bolig) eller plass på sykehjem. Indikatoren er høyere enn i sammenligningskommunene, og gjennomsnittet for hele landet er på 40 prosent.

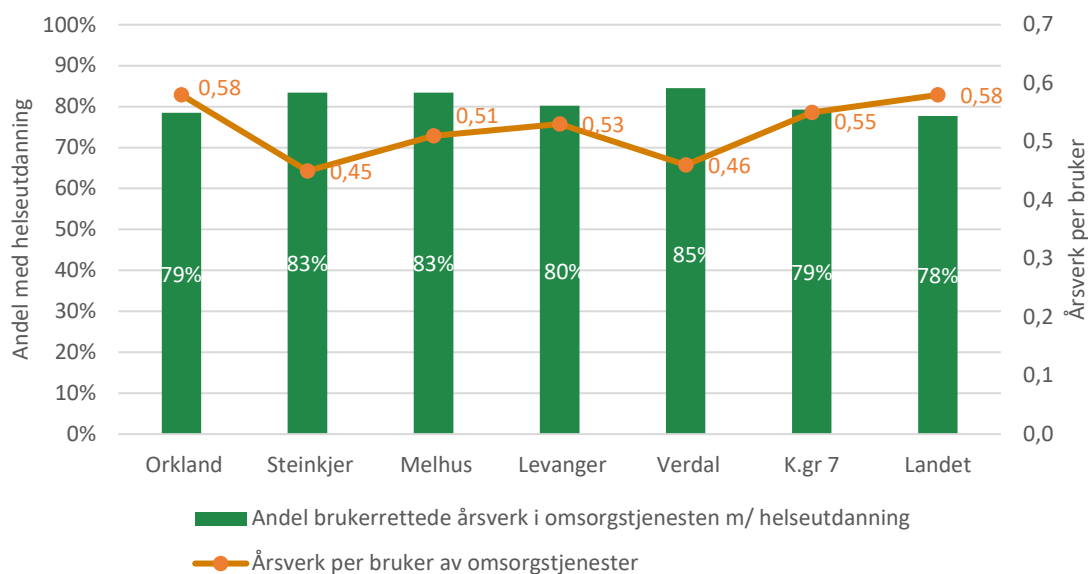
Brukere av sykehjem/hjemmetjenester i forskjellige aldersgrupper

Andelen av tjenestebukere i yngre aldersgrupper ligger på samme nivå som i kommunene vi sammenligner oss med. Høyere dekningsgrad skyldes derfor aldersgruppen 80 år eller eldre.

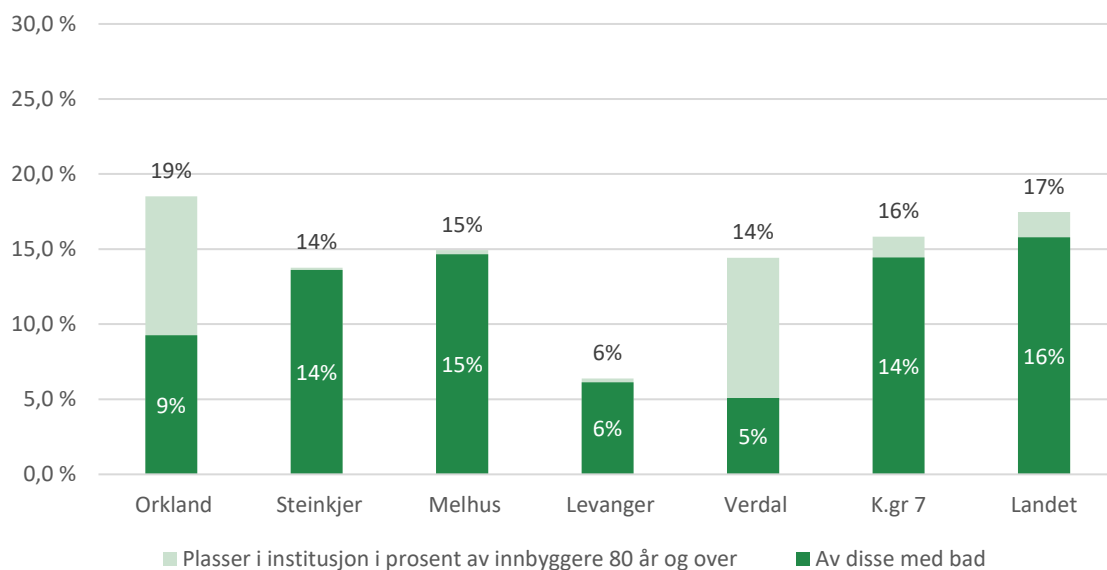
11.3 Kvalitet

Brukerrettet personell

Orkland kommune har den høyeste bemanningen per bruker av omsorgstjenester, samt den laveste andelen av årsverk med helsefaglig utdanning. Dette kan eventuelt kobles til strukturen og omfanget av tjenester og mangel på kvalifisert personale i noen deler av kommunen.

Plasser i institusjon

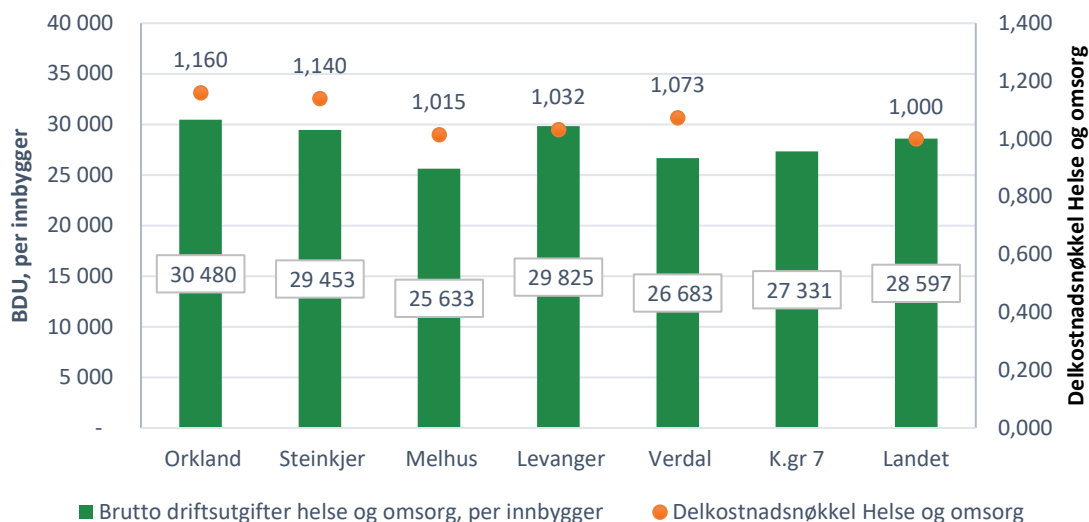
Kommuner har forskjellig organisering av tjenester for de tyngste pasientene. Orkland har prioritert sykehjemsplasser, der kommunen dekker alle utgifter til beboere. Orkland og Verdal har lavere romstandard på institusjon. Cirka halvparten av våre rom har ikke eget bad/wc. Av sammenligningskommunene er det bare Steinkjer som har tilbud i private sykehjem (11 prosent av alle institusjonsplasser i kommunen).

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere	10,3	6,7	8,6	12,3	8,1	9,1	9,6
Herav:							
Fastlønnen, per 10 000 innbyggere	4,6	2,4	4,6	6,3	2,9	4,0	4,2
Tilskudd, per 10 000 innbyggere	5,1	4,3	3,4	5,5	4,5	4,7	5,1
Turnusfysioterapeut, per 10 000 innbyggere	0,5	0,0	0,6	0,5	0,7	0,4	0,3

Orkland har god dekning av fysioterapeuter. Av sammenligningskommunene er det bare Levanger som viser høyere dekning enn Orkland. Det bør nevnes at sammenligningskommunene, bortsett fra Steinkjer, har en yngre befolkning enn Orkland.

11.4 Produktivitet

Brutto driftsutgifter* helse og omsorg, beløp per innbygger (kr)

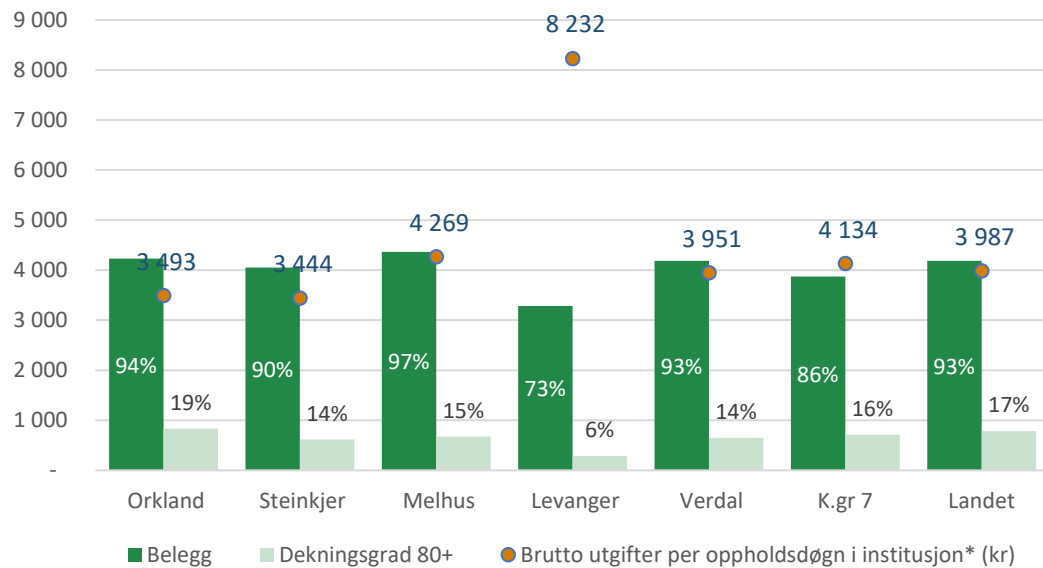
*Tallene er ikke korrigert for arbeidsgiveravgift, som er lavere i deler av Orkland enn i sammenligningskommunene

Selv om satsen for arbeidsgiveravgift er lavere i deler av Orkland enn i sammenligningskommunene, bruker kommunen mest penger på helse- og omsorgstjenester per innbygger. En del av differansen kan forklares med eldre befolkning og større avstand, men beløpet er fremdeles 1 000 kroner høyere enn i Steinkjer som har en lignende befolkningsprofil og høyere arbeidsgiveravgift.

Mulige årsaker til lav produktivitet (høy enhetspris):

- Produktiviteten er lavere, man får mindre produksjon igjen i forhold til pengebruken.
- Kvaliteten er høy, brukerne mottar relativt gode tjenester.
- Enhetskostnadene er høye. Det vil si at det er relativt dyrt å produsere, for eksempel på grunn av smådriftsulemper, lange reiseavstander eller et høyt lønnsnivå som skyldes mangel på arbeidskraft.
- Kostnadene per mottaker kan bli høye i kommuner som har brukere med relativt høy pleietyngde/behov. I dette tilfellet kan høye utgifter per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon**

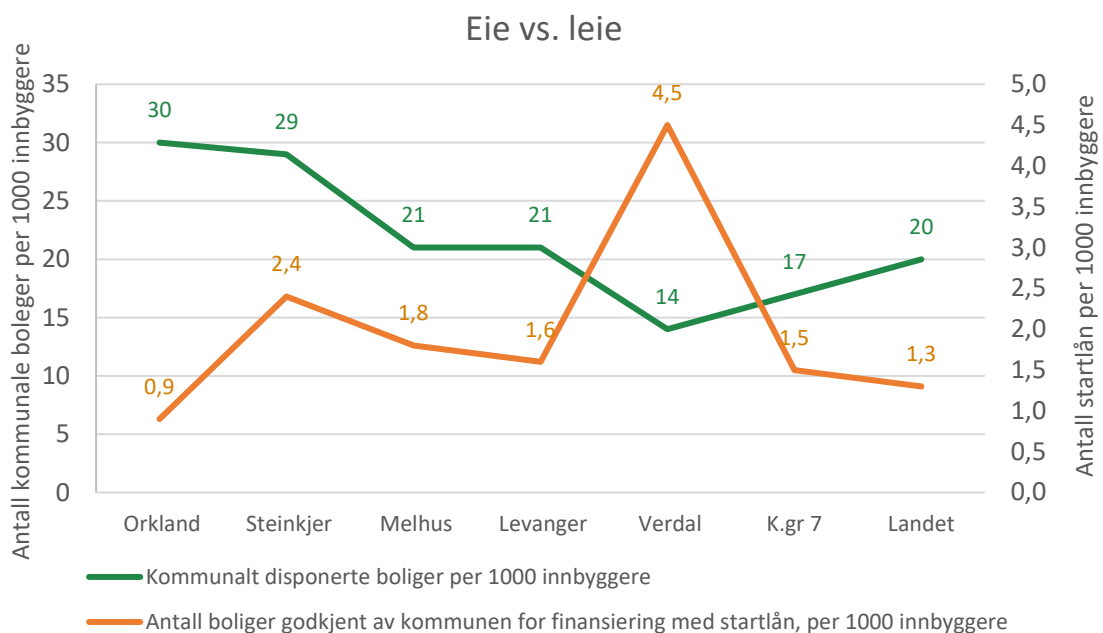
*Tallene er ikke korrigert for arbeidsgiveravgift, som er lavere i deler av Orkland enn i sammenligningskommuner

**Følgende tjenester er inkludert i oversikten: Helse- og omsorgstjenester i institusjon; Institusjonslokaler

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon i Orkland er ikke høyere enn i andre kommuner, men andelen av utgifter som er prioritert til institusjon er høyere på grunn av omfanget av tilbudet. Høy pris i Levanger kan forklares med lavt antall institusjonsplasser, samt lav beleggspersent i 2020. Noe som gir smådriftsulempner. I tillegg kan det eventuelt skyldes feilføringer hvis personale på heldøgns omsorg ble ført på tjenester for institusjon.

11.5 Supplerende nøkkeltall

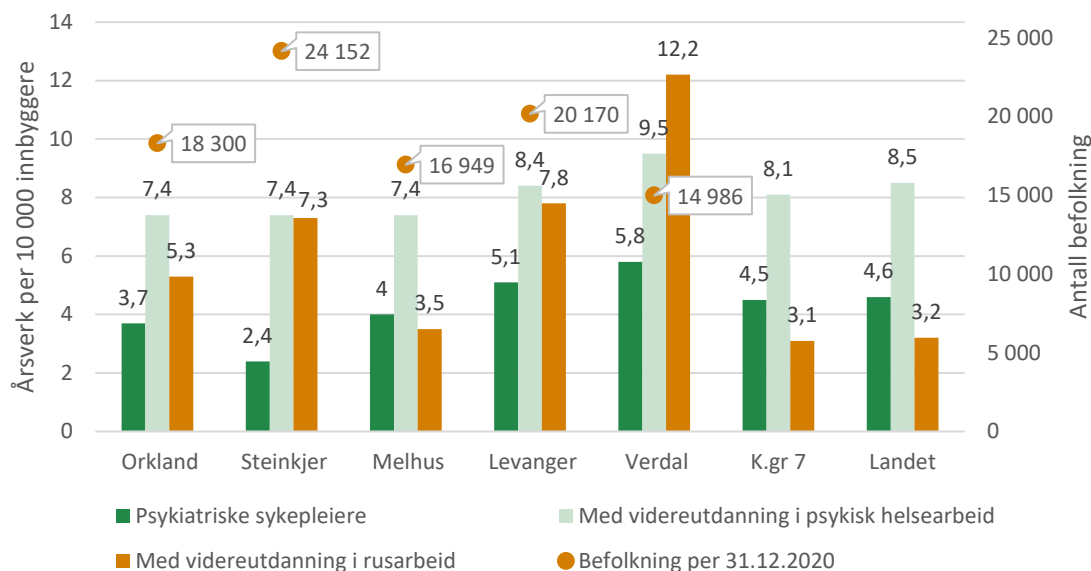
11.5.1 Kommunale boliger

Orkland innvilger ikke mange søknader om startlån og disponerer mange kommunale boliger selv. Husbankens anbefaling for mellomstore kommuner er rundt en bolig godkjent for startlån årlig per 1 000 innbyggere. Tilsvarende anbefaling for kommunale boliger er 20 per 1 000 innbyggere, og dette antallet skal både gi et godt tilbud og en god forvaltning av boligene.

11.5.2 Psykisk helse

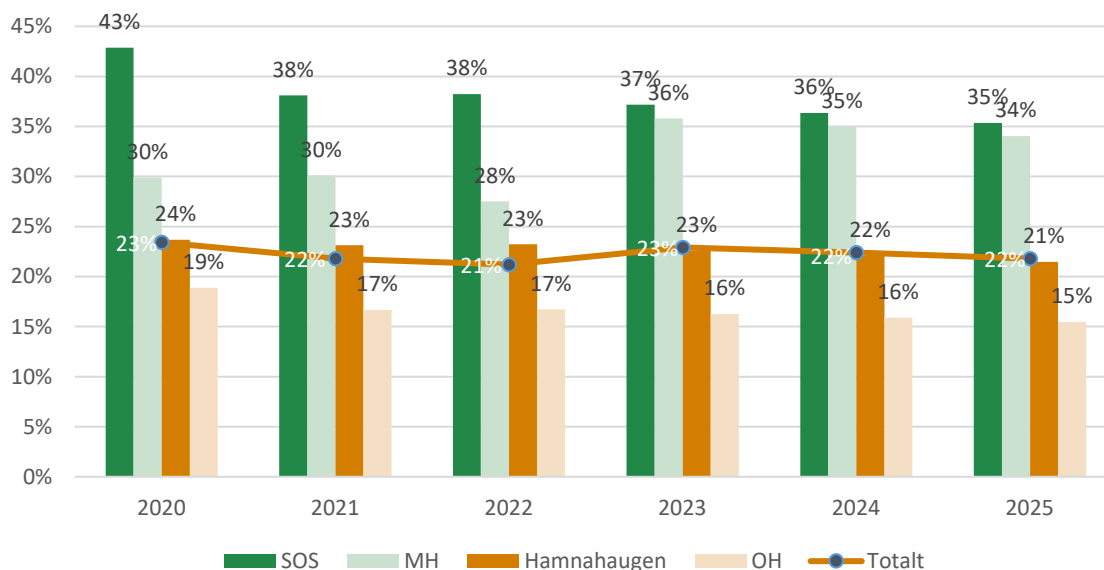
Høyskoleutdannet personell i psykisk helse

Indikatorer viser høyskoleutdannet personell med tverrfaglig videreutdanning i psykisk helsearbeid i kommunal virksomhet, målt i forhold til antall innbyggere.

11.5.3 Sykehjemsplasser og plasser med heldøgns omsorg i Orkland

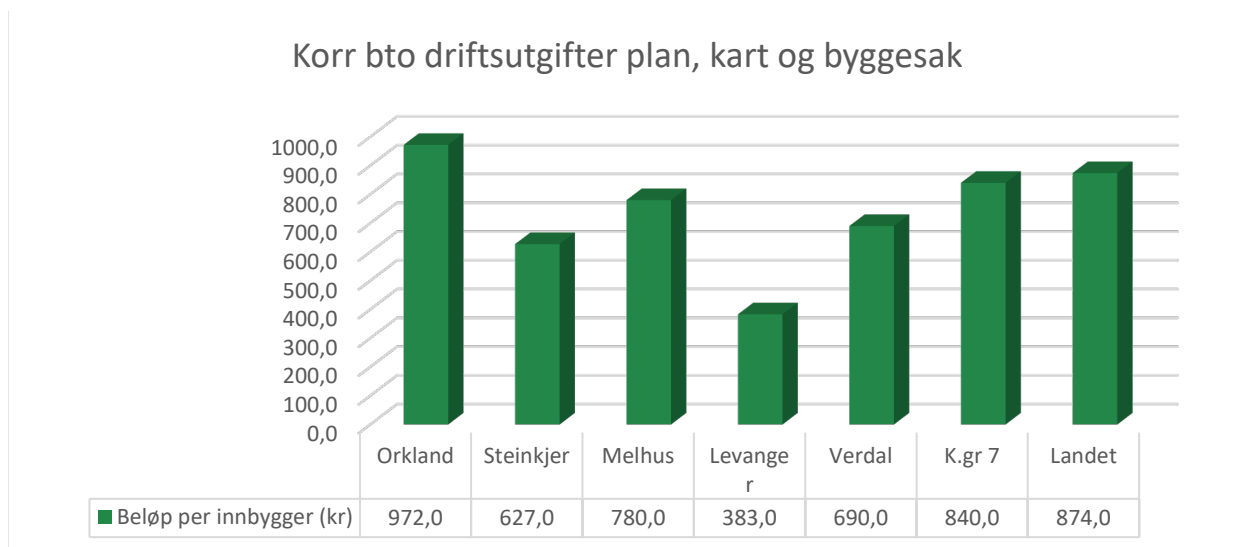
Dekningsgrad 80+ for sykehjem i HDO, per krets

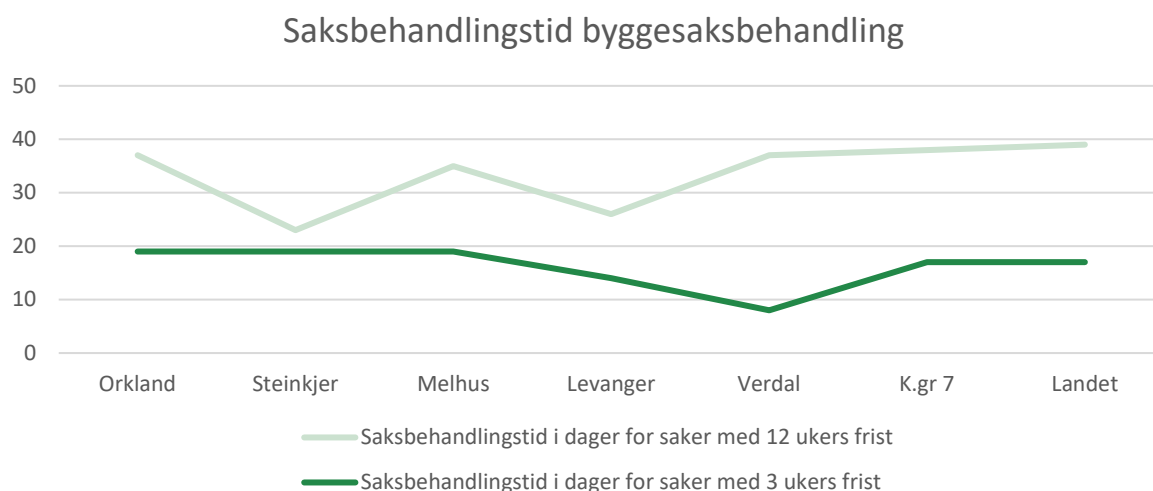
Plassene for de tyngste pasientene er ujevnt fordelt innenfor kommunen.

12 Plan og byggesak

Utgiftene til plan, kart/oppmåling og byggesak utgjør cirka 1,2 prosent av de totale brutto driftsutgiftene i Orkland. I Orkland utgjør dette 972 kroner per innbygger, som er høyere enn hos sammenlignbare kommuner. For ordens skyld var det for Levanger et blankt felt som trolig skyldes feilregistrering, derfor det lave tallet her.

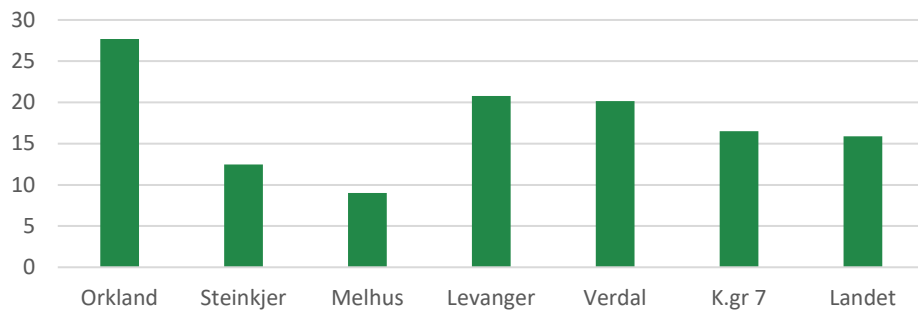
For byggesak viser grafen under at Orkland ligger på snittet når det gjelder behandlingstid med 19 dagers behandlingstid på saker med 3 ukers frist, og 37 dagers behandlingstid på saker med 12 ukers frist.

Når det gjelder antall byggesaker til behandling ligger Orkland høyest. Totalt hadde Orkland 570 saker til behandling i 2020, og dette tilsvarer 28 saker behandlet per 1 000 innbygger. Snittet for landet var 16 saker per 1 000 innbygger.

En av årsakene til dette kan være at Orkland er den største hyttekommunen i Trøndelag og en av de største i landet med totalt cirka 4 600 hytter innenfor kommunens grenser. Til sammenligning har kommunen cirka 9 200 boliger.

Byggesøknader behandlet per 1000 innbygger

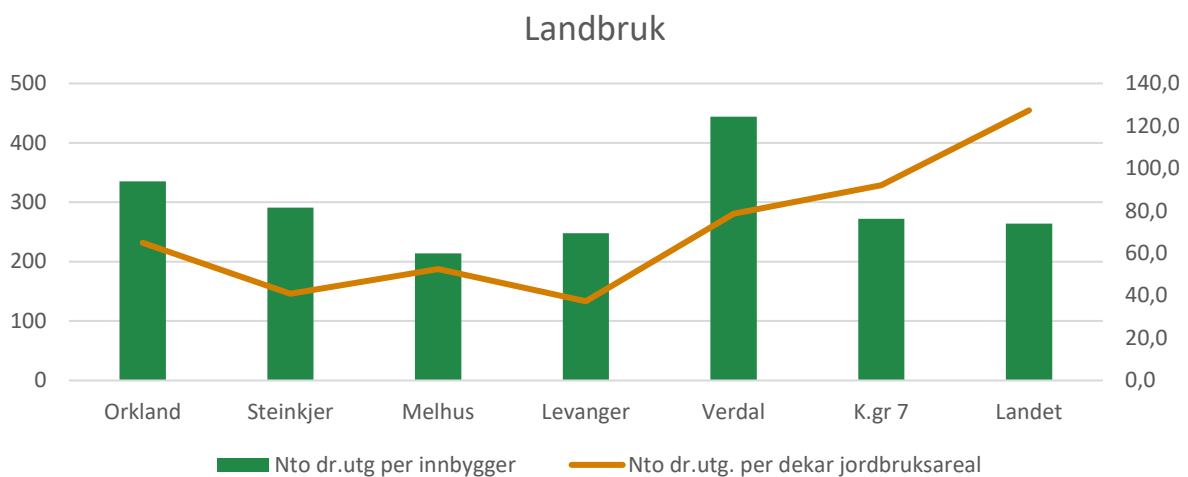

13 Landbruk og naturforvaltning

Landbruk omfatter områdene landbruk og naturforvaltning. I forhold til totale driftsutgifter har landbruk en andel på brutto driftsutgifter på kun 0,1 prosent av totalkostnadene.

På dette området er det lite hensiktsmessig å presentere tall fra KOSTRA siden Orkland kun har ett år med tall. Det kan derfor ikke settes opp noen gode trender for utviklingstrekkene innen landbruket.

Grafen under viser hvilke kostnader Orkland kommune har per innbygger sammenholdt med kostnader per dekar jordbruksareal. Orkland ligger høyt på kostnader per innbygger. Utgift per dekar jordbruksareal ligger lavere enn sammenlignbare kommuner og landet, men høyere enn store landbrukskommuner i Trøndelag.

14 Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltningen omfatter formålsbygg som er følgende kategorier:

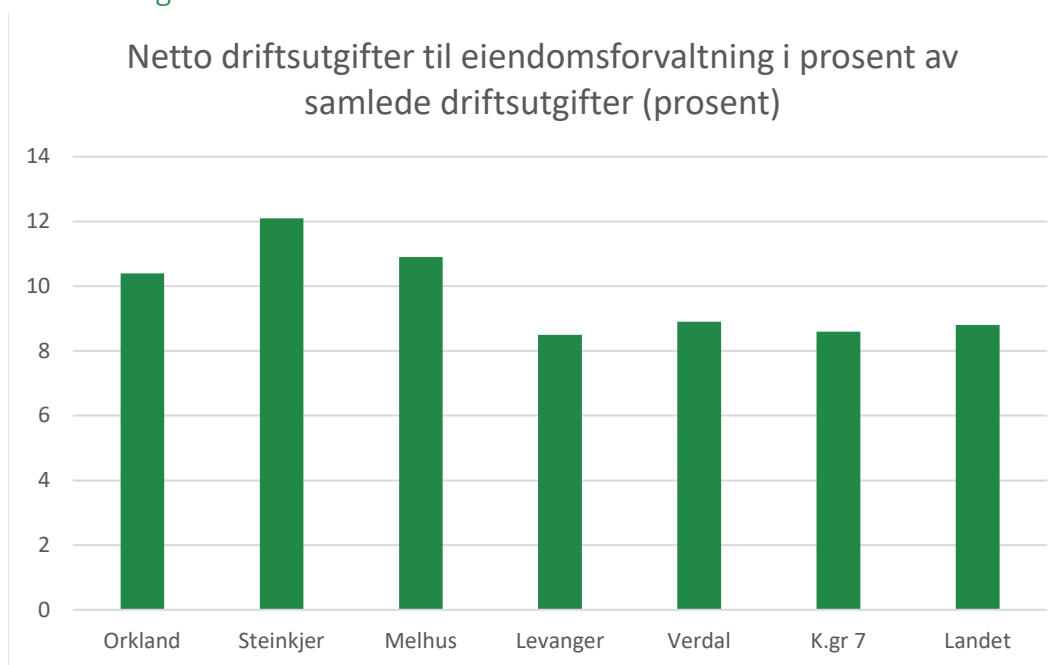
- Administrasjonsbygg
- Barnehagelokaler
- Skolelokaler
- Institusjonslokaler
- Kommunale idrettsbygg/-anlegg
- Kommunale kulturbygg

14.1 Areal for kommunale formålsbygg etter funksjon (m2)

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal
Administrasjonslokaler	16 468	13 149	5 860	10 727	7 800
Barnehagelokaler og skyss	10 646	4 380	8 291	5 828	5 180
Skolelokaler	36 769	49 419	45 403	42 182	38 520
Institusjonslokaler	24 066	31 545	22 790	10 740	10 600
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	31 406	527	11 337	17 235	1 500
Kommunale kulturbygg	3 356	7 336	2 842	6 343	10 200

Orkland kommune har store arealer til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg. Hovedårsaken til dette er at arealet i Orklandsbadet er med i tallene til Orkland kommune.

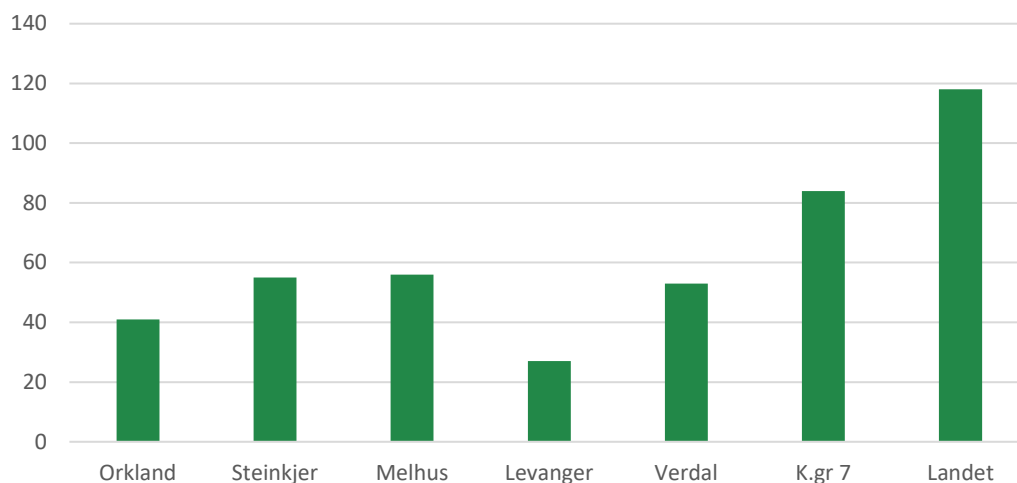
14.2 Prioritering

Tabellen viser at Orkland ligger over landet og kommunegruppen for andelen av netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning, med en andel på 10,4 prosent. Av sammenligningskommunene er Levanger lavest med 8,5 prosent og Steinkjer høyest med 12,3 prosent.

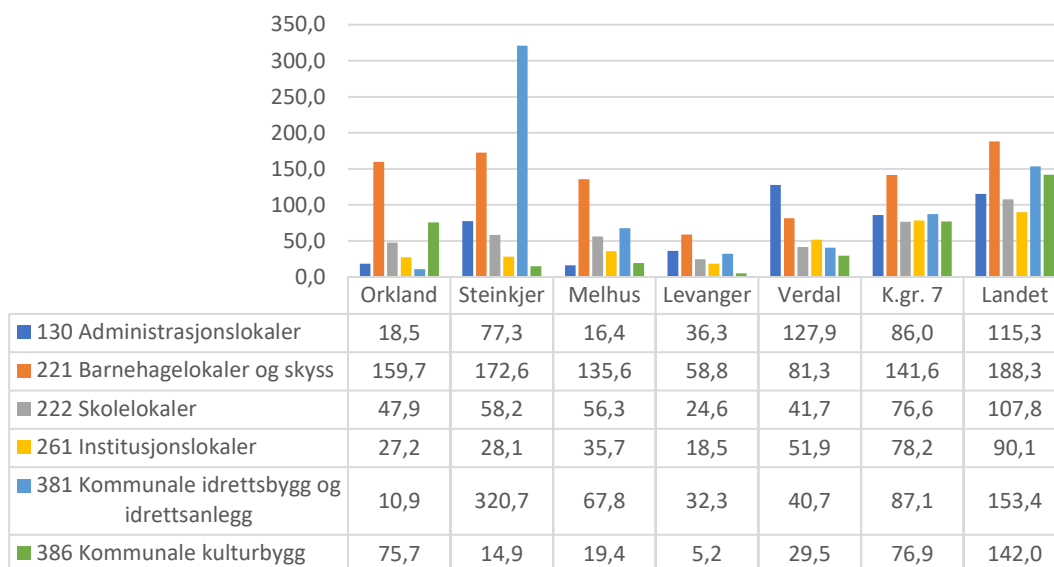
14.3 Kvalitet

Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)

Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter ligger forholdsvis lavt i Orkland med 41 kroner per m². Av sammenligningskommunene er Levanger lavere. De øvrige ligger over.

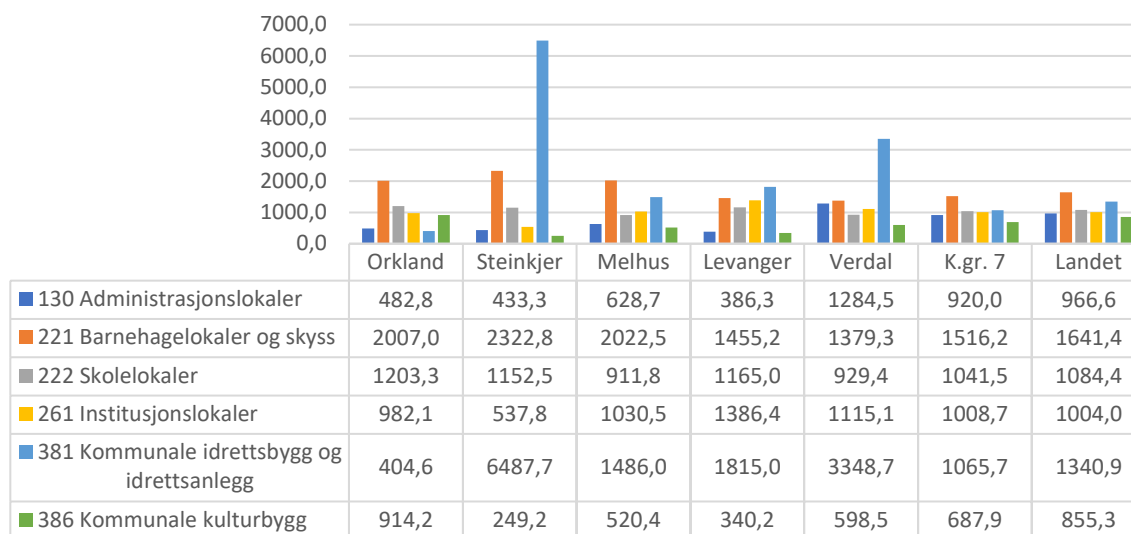
Vedlikehold per m² for ulike formålsbygg

Når vi fordeler vedlikeholdsutgiftene på de ulike formålsbygg varierer det mye mellom de enkelte kommunene. Vi ser at Orkland ligger lavt på alle gruppene med unntak av barnehagelokaler.

14.4 Produktivitet

Brutto driftsutgifter per m² for ulike formålsbygg

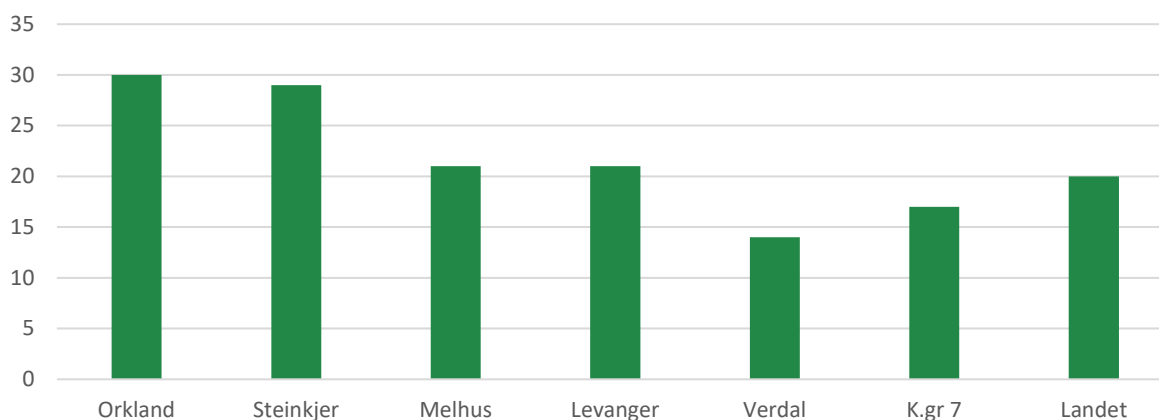

Samlet ligger Orkland under sammenligningskommunene med unntak av Steinkjer. Mellom de ulike gruppene av bygg varierer det.

15 Bolig

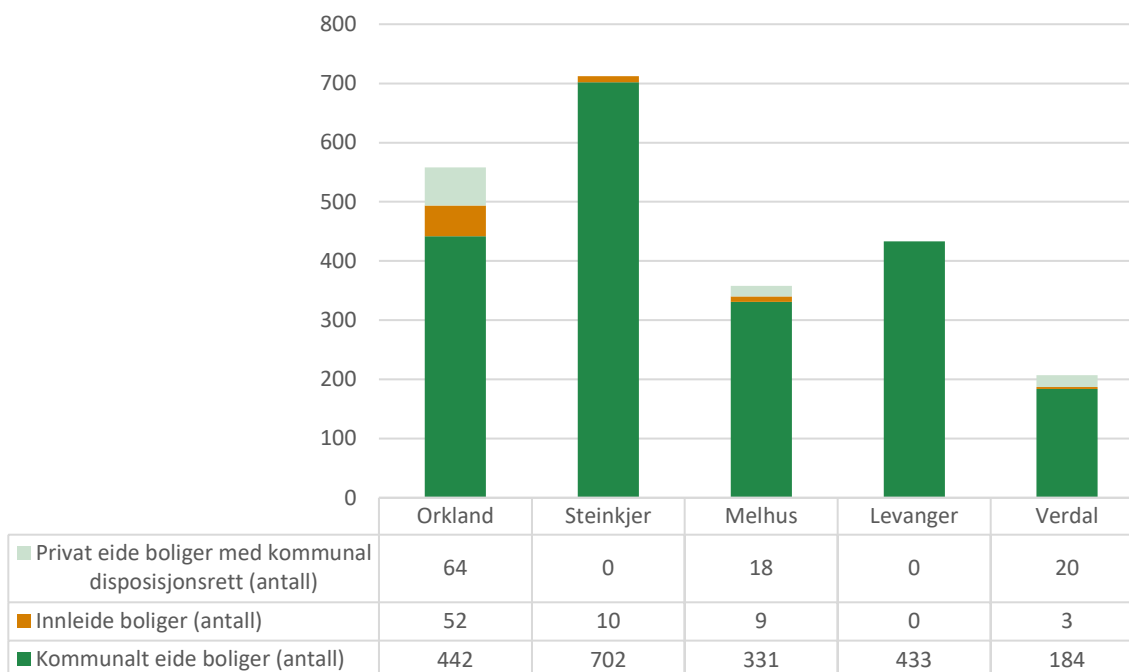
15.1 Oversikt over disponerte boliger

Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)

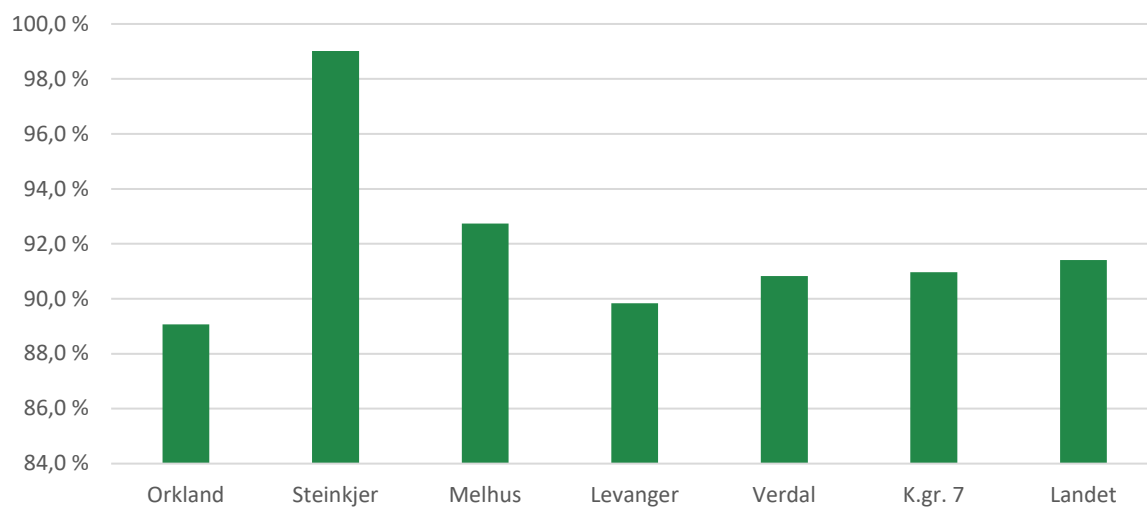
Orkland kommune har en stor andel kommunalt disponerte boliger. Steinkjer er på omtrent samme nivå. Ellers ligger sammenligningskommunene vesentlig lavere.

Antall kommunalt disponerte boliger etter eierform

Orkland kommune har forholdsvis mange innleide og private boliger med disposisjonsrett som gjør at totalt antall disponerte boliger blir høyt sammenlignet med de andre kommunene.

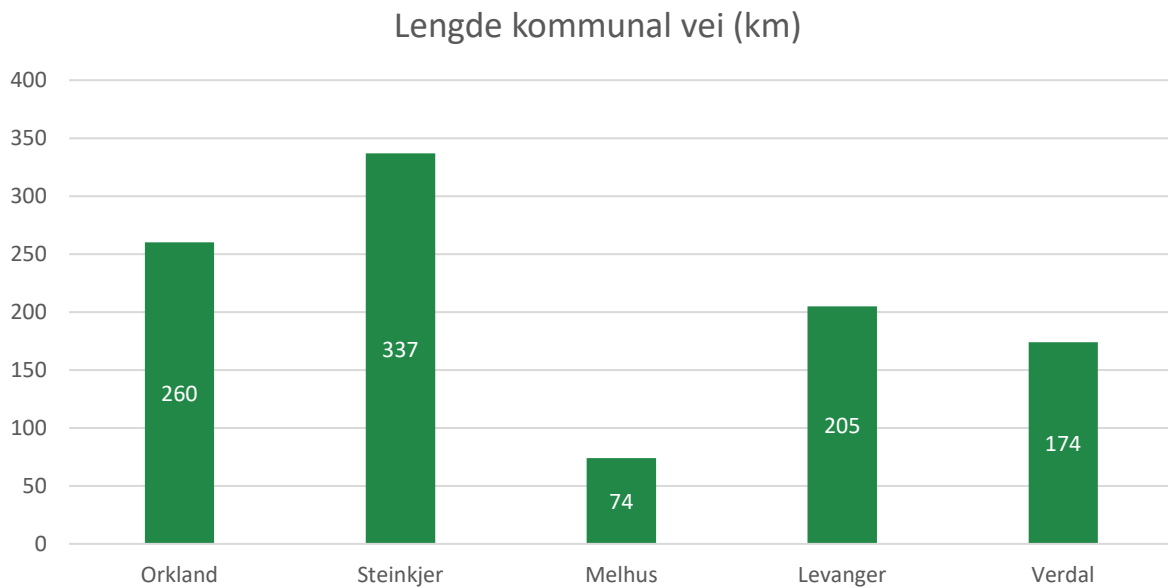
Andel utleide boliger per 31.12.2020

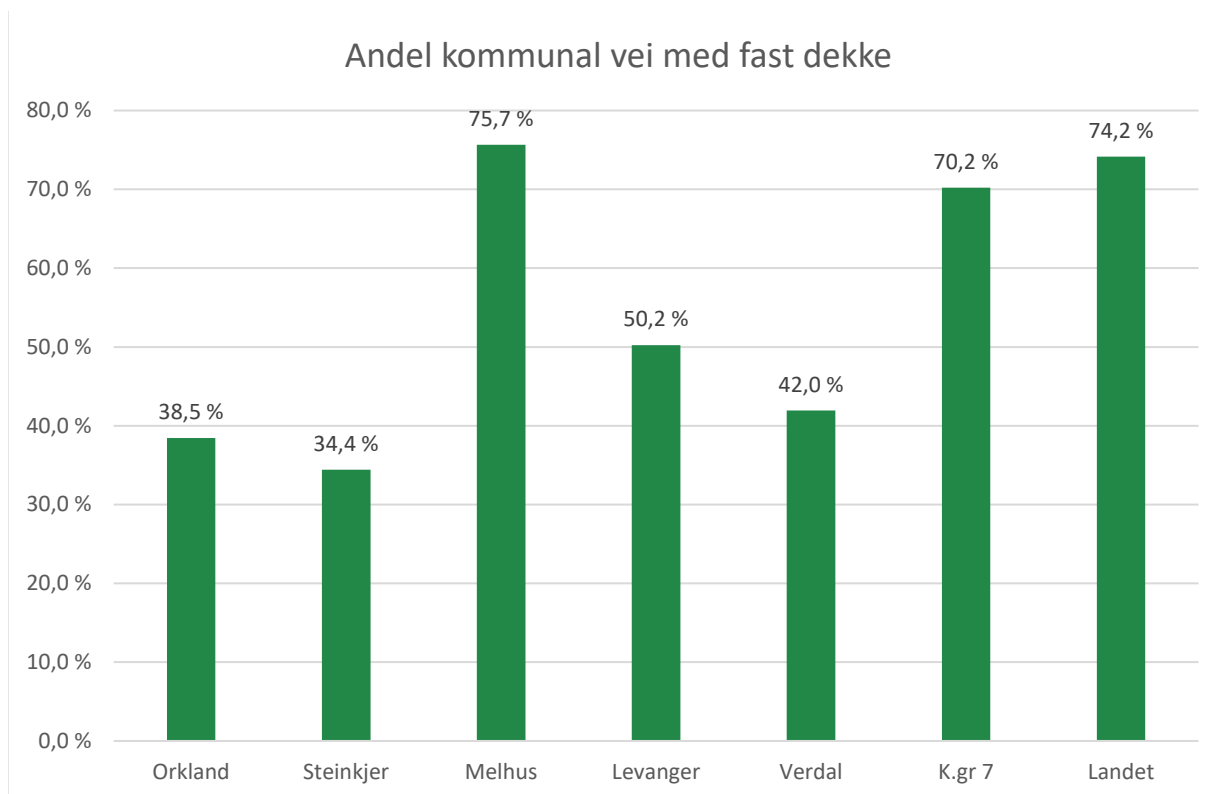
Orkland kommune har en utleiegrad på 89 prosent ved årsskiftet. Her ligger vi lavere enn sammenligningskommunene.

16 Samferdsel

16.1 Kommunale veier

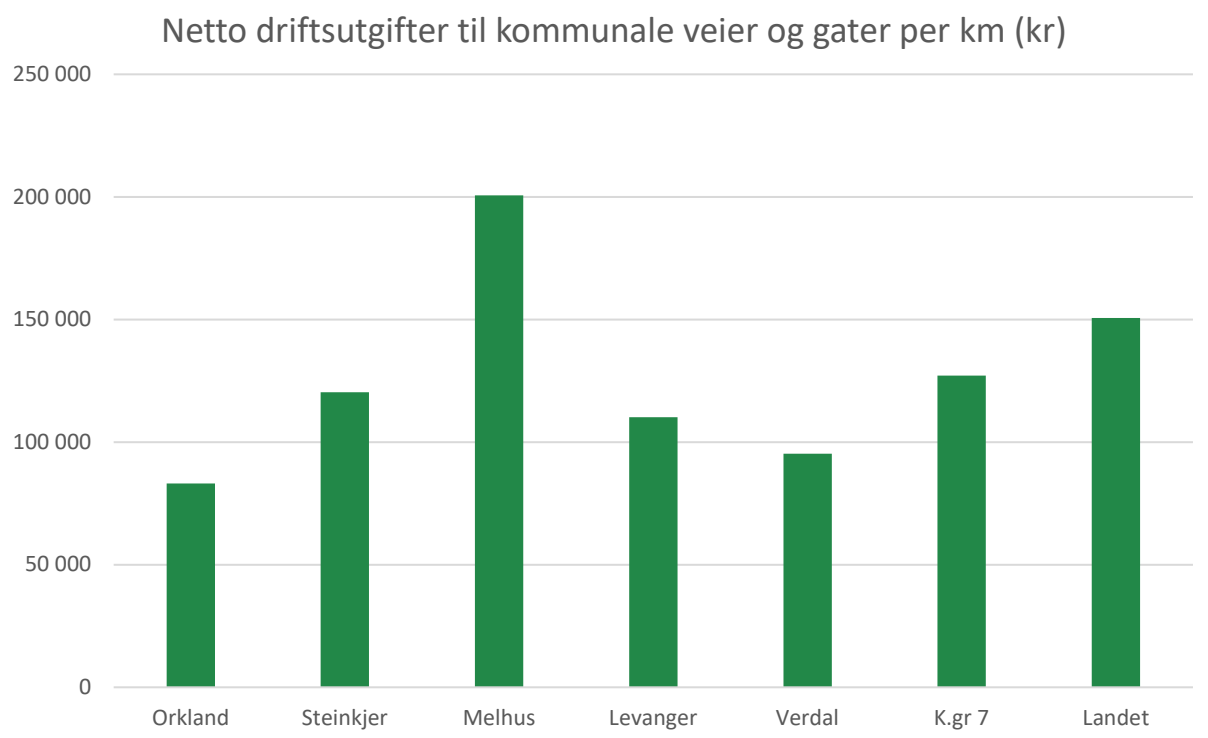

Orkland kommune har 260 kilometer med kommunal vei. Dette er vesentlig mer enn sammenligningskommunene, med unntak av Steinkjer som har 337 kilometer.

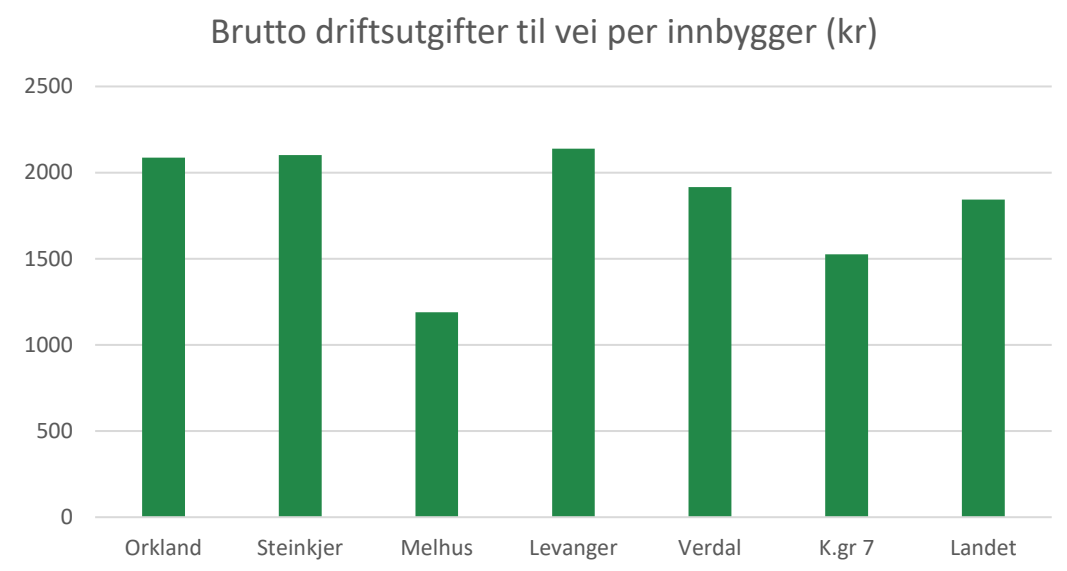
Orkland kommune har en lav andel kommunal vei med fast dekke.

16.2 Prioritering

Orkland kommune bruker forholdsvis lite til drift av kommunale veier per kilometer. Vi ligger lavest av sammenligningskommunene og lavere enn kommunegruppen og landet.

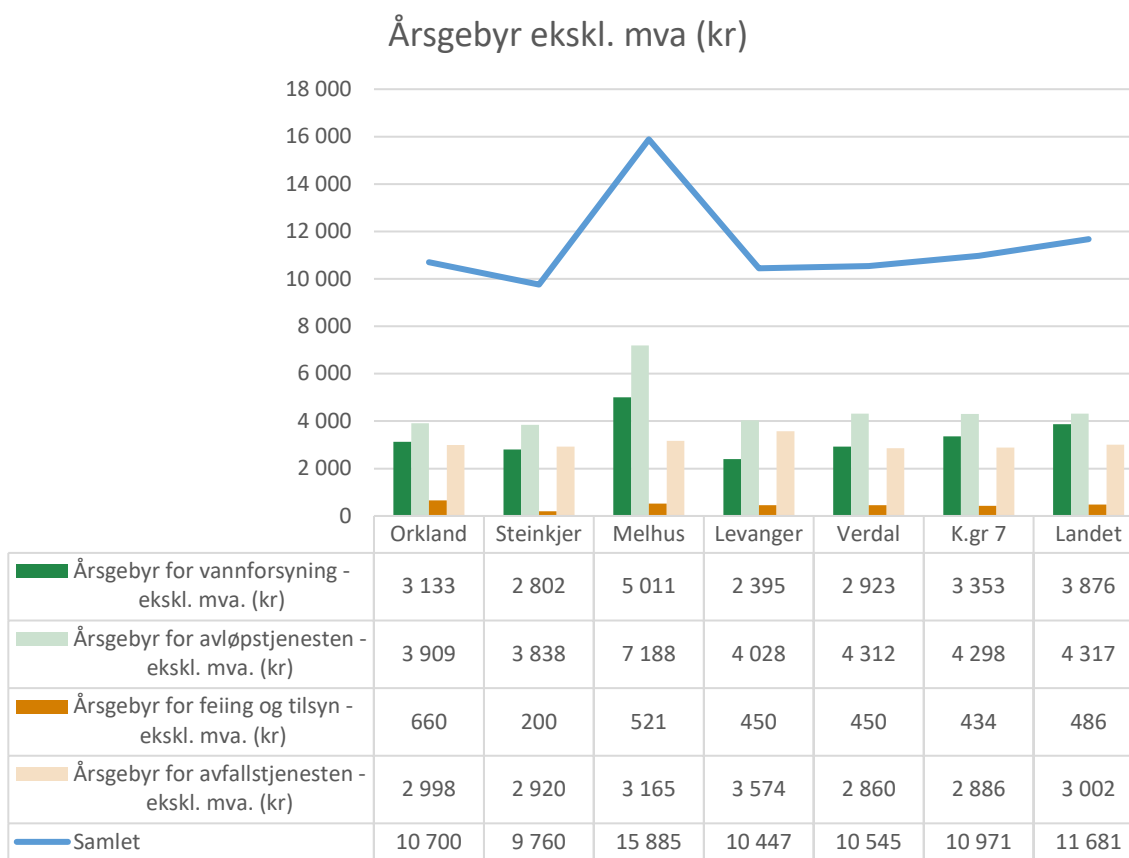
16.3 Produktivitet

Orkland kommune bruker omtrent det samme som sammenligningskommunene til drift av vei per innbygger. Det er bare Melhus, som har lite kommunal vei, som ligger vesentlig lavere. Vi ligger over landet.

17 Selvkosttjenester

17.1 Oversikt årsgebyr

For selvkosttjenestene samlet (vann, avløp, feiing og renovasjon) ligger vi noe under landet og kommunegruppen samlet. Av sammenligningskommunene er det bare Melhus som er høyere enn oss.

Orkland kommune har lavere gebyr enn gjennomsnittet for landet, med unntak av feiing hvor vi ligger over.

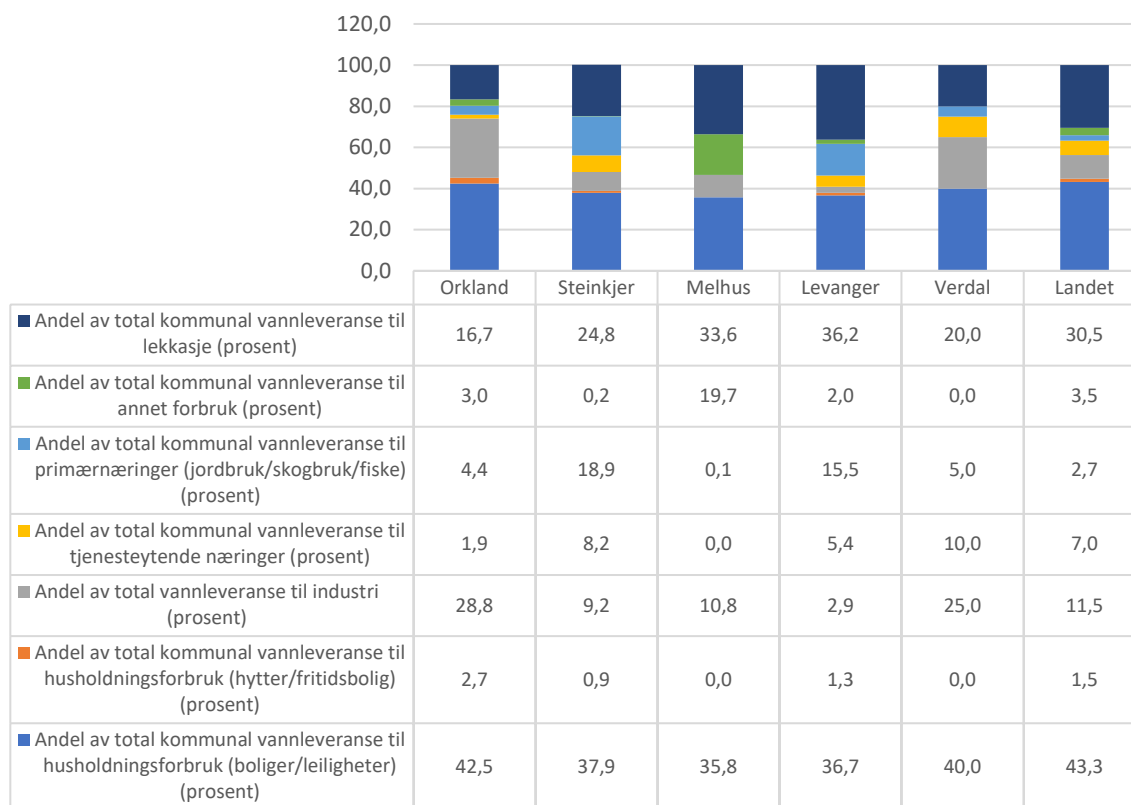
For vannforsyning ligger Steinkjer, Levanger og Verdal lavere. Når det gjelder årsgebyret for avløp er Steinkjer lavere, de øvrige er høyere. Årsgebyret for renovasjon er lavere i Steinkjer og Verdal. Når det gjelder feieavgiften er Orkland høyere enn både landet og sammenligningskommunene.

17.2 Kommunal vannforsyning

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Antall kommunale vannverk (antall)	6	4	2	2	1		1095
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning (antall)	12 859	20 520	11 208	16 893	12 000		4 567 252
Lengde kommunalt ledningsnett totalt (m)	456 129	342 370	151 550	251 622	265 436		49 657 195
Antall meter fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt siste tre år (m)	950	280	47	1 291	1 138		351 700
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)	70,3	85	66,1	83,8	80,1		84,7
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,21	0,08	0,03	0,51	0,43		0,71
Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder (år)	24	38	27	28	30		33
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (innbyggere/km) (antall)	28	60	74	67	45		92
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m ³ /m/år) (m ³)	1,1	2,4	3,2	4,2	1,3		4,2

70,3 prosent av befolkningen i Orkland er tilknyttet kommunal vannforsyning. Her er vi vesentlig lavere enn sammenligningskommunene med unntak av Melhus som er lavere enn oss. Selv om lengden på vårt ledningsnett er vesentlig lenger enn sammenligningskommunene, så har vi en lavere dekningsgrad. Årsaken til dette er at vi har en lavere tetthet (innbyggere per kilometer) på ledningsnettet. Vi har 28 innbyggere per kilometer, mens sammenligningskommunene ligger i intervallet 45-74 innbyggere per kilometer.

Andeler av vannleveranse

Orkland kommune har den laveste andelen av produsert vann som forsvinner i lekkasje. Dette indikerer at det er et godt vedlikeholdt nett. Kommunen har også den største andelen av vann som leveres til industri.

17.3 Kommunalt avløp

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Septiktømming - antall tilknyttede innbyggere (antall)	2323	5957	3878	42	2319		690 222
Antall kommunalt eide avløpsanlegg (=>50 pe) (antall)	8	14	7	5	4		2 188
Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp (=>50 pe) (antall)	15 274	21 480	10 990	16 092	12 448		4 555 622
Antall pumpestasjoner (antall)	55	98	44	73	67		11 006
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	83,7	89,1	64,8	79,8	83,1		85,2
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	20	36	28	33	31		34
Andel kommunalt spillvannsnett med ukjent alder (%)	17	21	16		5		15
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,07	0,09	1,11	0,26	0,38		0,69
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (avløp) (innb/km) (antall)	60	56	102	77	65		117
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km kommunalt spillvannsnett) (antall)	0,22	0,26	0,41	0,35	0,35		0,28

For Orkland er 83,7 prosent av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste. Kommunale avløpstjeneste omfatter både dem som er tilknyttet ledningsnettet og de som får tømming av slamavskillere. Vi ligger på omtrent samme nivå som sammenligningskommunene, med unntak av Melhus som har en lavere andel. For Levanger antar vi at det er feil innrapportering når det gjelder septiktømming og antall tilknyttede innbyggere.

17.4 Feiing

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Antall piper (antall)	12 451	10 272	6 794	9 488	7 135	251 902	2 036 924
Antall piper per innbygger (antall)	0,68	0,43	0,40	0,47	0,48	0,45	0,38
Antall piper feiet (antall)	3 842	4 236	1 460	3 551	2 800	71 458	515 187
Andel piper feiet (prosent)	31	41	22	37	39	28	25
Årsverk av feier per 1000 innbyggere, funksjon 338 (årsverk)	0,30	0,20	0,22	0,23	0,23		0,14

Tallene for årsverk per innbygger omfatter totale årsverk fordelt på innbyggertallet til Orkland og Skaun til sammen. Dette skyldes at vi også driver tjenesten for Skaun kommune.

Orkland kommune har en stor andel piper per innbygger sammenlignet med de øvrige kommunene. I totalt antall piper er også fritidsboliger med, og dette er nok hovedårsaken til vår høye andel. Dette medfører også at årsverk til feiing per innbygger blir høyt.

17.5 Husholdningsavfall

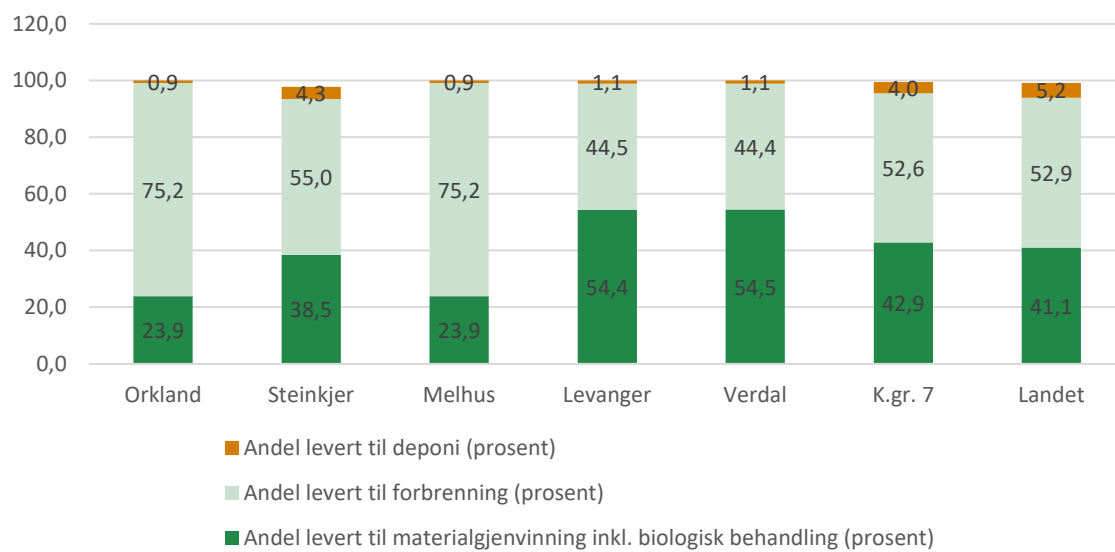
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Husholdningsavfall per årsinnbygger ² (kg)	476,9	437,8	476,7	525,4	525,4	0	0
Leverert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling per årsinnbygger (kg)	114	169	114	286	286		
Andel leverert til gjenvinning inkl. biologisk behandling og energiutnyttelse (prosent)	83	81	83	89	89	84	82
Andel leverert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	24	39	24	54	55	43	41
Andel leverert til forbrenning (prosent)	75,2	55	75,2	44,5	44,4	52,6	52,9
Andel leverert til deponi (prosent)	0,9	4,3	0,9	1,1	1,1	4	5,2

I Orkland er det levert 476,9 kg husholdningsavfall per årsinnbygger. Dette er omtrent på samme nivå som Steinkjer og Melhus. I Levanger og Verdal er det levert noe mer.

Orkland har en andel på 75,2 prosent av avfallet som blir levert til forbrenning. Med unntak av Melhus så har de andre kommunene en vesentlig lavere andel som går til forbrenning.

² Når det skal beregnes kg per innbygger for kommunene blir innbyggertallet justert for hytter for å kompensere for det ekstra husholdningsavfallet som kjem fra hytterrenovasjonen. I snitt blir hver hytte brukt av fire personer ca. 30 dager per år. Omregnet utgjør tre hytter en ekstra innbygger.

Andeler av levert avfall fra husholdninger

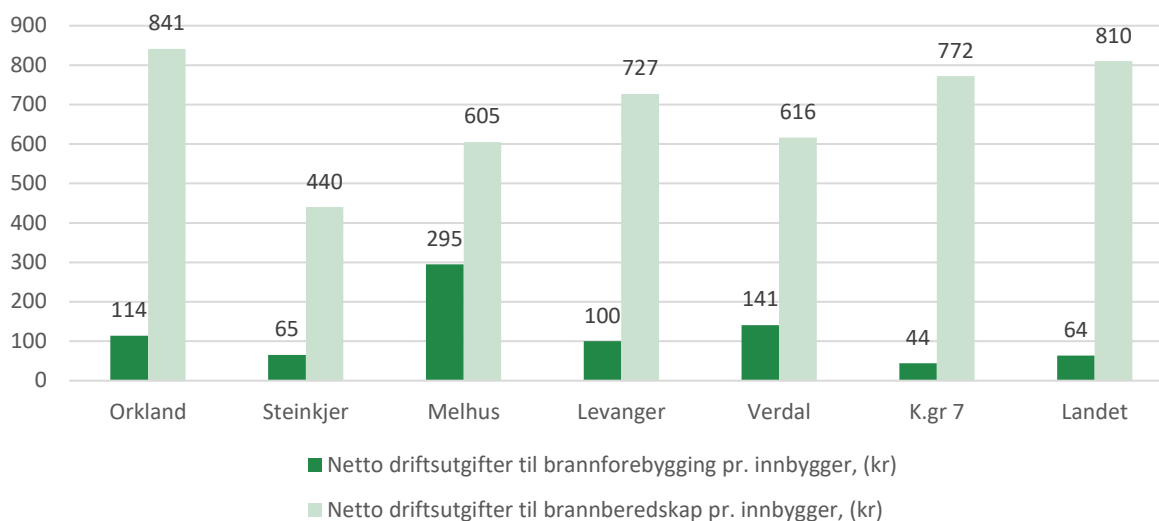
18 Brann og ulykkesvern

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Antall boligbranner (antall)	7	5	7	6	6	186	1802
Boligbranner per 1000 innbygger (antall)	0,38	0,21	0,41	0,30	0,40	0,33	0,33
Antall bygningsbranner (antall)	14	10	7	9	11	317	2 966
Antall bygningsbranner per 1000 innbyggere (antall)	0,80	0,40	0,40	0,40	0,70	0,60	0,60
Antall utrykninger (antall)	196	255	176	250	180	8093	84862
Antall utrykninger til branner og andre utrykninger per 1000 innbyggere (antall)	10,7	10,6	10,4	12,4	12	14,3	15,7
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	0,46	0,74	0,38	0,51	0,51		0,74

Tallene for årsverk per innbygger omfatter totale årsverk fordelt på innbyggertallet i Orkland og Skaun til sammen. Dette skyldes at vi også driver tjenesten for Skaun kommune.

18.1 Prioritering

Netto driftsutgifter per innbygger

Orkland kommune har høyeste netto driftsutgifter til brannberedskap per innbygger. For brannforebygging ligger vi lavere enn Melhus og Verdal, mens vi ligger over Steinkjer og Levanger.

19 Kultur/Barne- og ungdomstiltak

19.1 Prioritering

Nøkkeltall kultur	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU i % til kultursektoren av kommunens totale NDU	3,6	3,4	4,0	4,0	3,9	3,5	4,0
NDU til idrett i % av kommunens totale NDU	1,6	1,2	1,6	2,2	1,1	1,2	1,4
NDU i % til barn og unge av kommunens totale NDU	0,7	0,6	1,2	0,6	1,0	0,8	0,8
NDU i kroner til kultursektoren per innbygger	2 240	2 124	2 309	2 523	2 252	2 109	2 529
NDU i kroner til allmenn kultur per innbygger	784	989	696	774	1 067	884	1 174
Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)	2 734	181	43	332	877	1 170	1 350
NDU i kroner til folkebibliotek per innbygger	232	205	178	260	237	275	295

Orklands totale andel til kultursektoren ligger på linje med andre kommuner i kommunegruppe 7, men noe under gjennomsnittet for landet. Kommunen bruker imidlertid mer på idrett, men noe mindre til barn og unge enn snittet.

I kroner per innbygger ligger vi noe under landet som helhet, men i forhold til snittet i kommunegruppen ligger vi høyere. Ser vi kun på det som defineres som allmenn kultur bruker vi mindre.

I 2020 ble Orklandbadet ferdigstilt, og dette er årsaken til at vi ligger betydelig høyere i investeringer dette året.

Per innbygger ligger Orkland lavere i bruk av penger til folkebibliotekene, og tilsvarende er besøk og utlån per innbygger lavere enn tilsvarende kommuner og landet. Orkland skiller seg ut med å ha fire bibliotek i kommunen, mens Steinkjer har to og Melhus, Levanger og Verdal har ett bibliotek.

19.2 Dekningsgrad

Nøkkeltall kultur	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Antall besøk i folkebibliotek per innbygger	1,6	2,2	2,3	2,0	2,2	2,8	2,7
Antall utlån per innbygger	1,6	2,4	2,3	1,8	2,7	2,2	2,1
Barn 6-15 år i % i kommunens kulturskole	14,0	16,1	23,2	13,7	13,7	14,1	13,6
Antall besøk per kinoforestilling	31,6	9,4	24,6	..	22,7	15,2	15,8

Barn i kulturskolen ligger nær snittet.

Orkland kino har godt besøkte kinoforestillinger. I et «normalår» ligger snittbesøket på rundt 50 personer per forestilling, og dette antallet danner også budsjettgrunnlaget for driften av kinoen. Besøket har gått drastisk ned for hele kulturlivet under pandemien, men både i forhold til

kommunegruppe 7 og landet for øvrig ligger besøket likevel høyt. Dette gjelder også i forhold til sammenlikningskommunene. Bygdekinoen på Løkken er med i disse tallene da besøket der rapporteres fra Bygdekinoen sentralt.

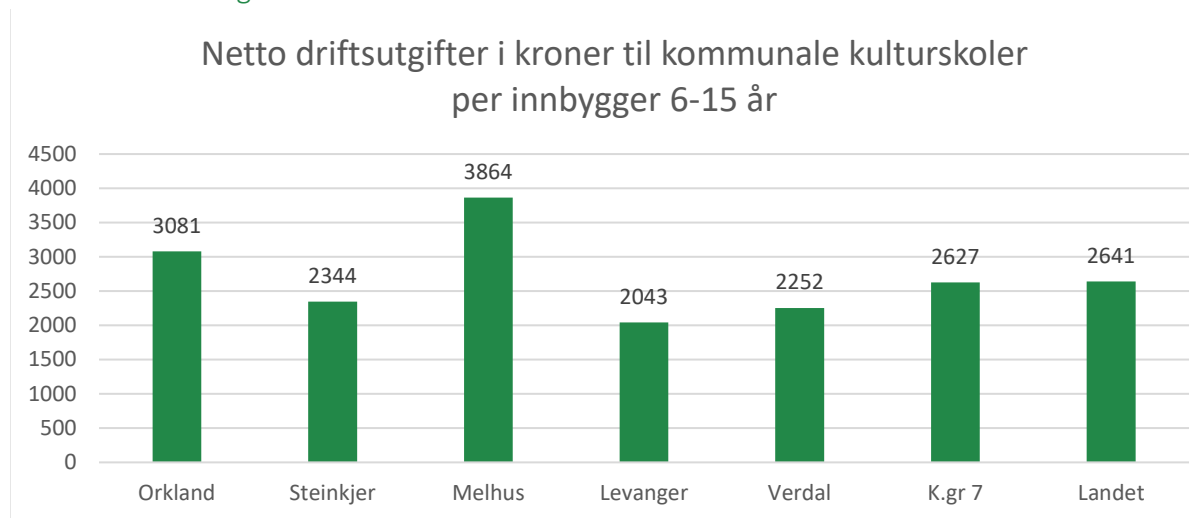
19.3 Kulturskole

Kulturskolene har som følge av pandemien hatt sviktende rekruttering i 2020. Dette har gitt mindre synlighet i lokalsamfunnet på grunn av mangel på arenaer for å motivere og vise fram elevene.

For Orkland sitt vedkommende har derfor et større antall elevplasser stått tomme enn i et normalår. I tillegg har synergiene fra kommunesammenslåingen ikke fått full effekt før 2021.

Kulturskolen har vært i drift hele året, men hadde digital undervisning i perioden 13. mars - 11. mai, for noen elever var denne perioden lengre.

19.3.1 Prioritering

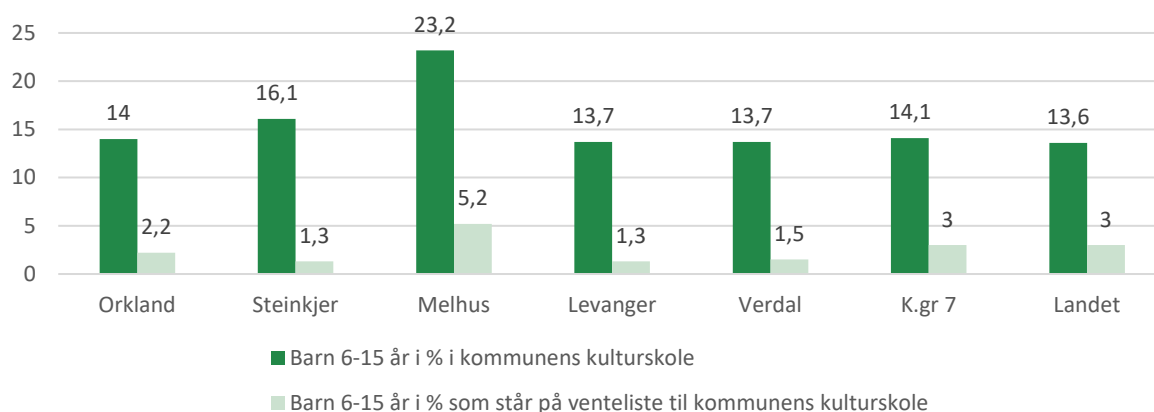
Orkland bruker i snitt mer på kulturskole per innbygger i formålgruppen i forhold til tilsvarende kommuner og landet, med unntak av Melhus.

Tabellen under viser hvor tall fra GSI (grunnskolens informasjonssystem) er hentet for fire av sammenlikningskommunene. Her kommer noe av forklaringen til de høye kostnadene fram.

Bakgrunnstall GSI	Orkland	Melhus	Levanger	Verdal
Andel elever dans	13 %	23 %	23 %	11 %
Andel elever musikk	71 %	63 %	60 %	87 %
Andel av personale med master	35 %	30 %	33 %	14 %
Andel av personale med toårig eller mer	82 %	100 %	94 %	78 %
Stilling til administrasjon	1,8	1,35	1,6	1,19
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	47,8 %	71,7 %	40,3 %	41,7 %

Den viktigste forklaringsfaktoren er dekningsgrad som forklares i neste diagram. Orkland har også store avstander, mange undervisningssteder og mange små stillinger med dertil større behov for administrative ressurser. Andre forklaringer kan være at en stor andel av personalet har utdanning på masternivå og kulturskolen har større andel av elevene på musikk og mindre på dans enn mange av de andre kulturskolene, noe som genererer en høyere utgift per elev.

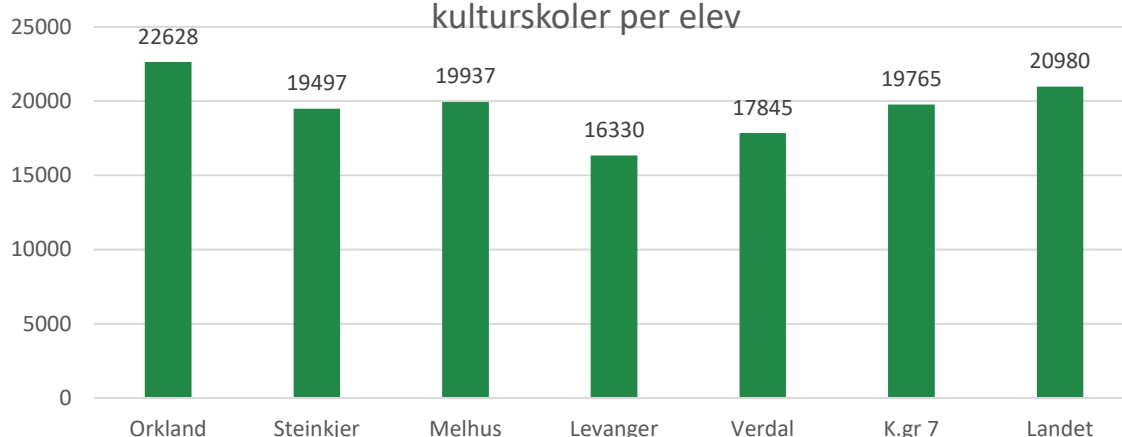
Antall barn i prosent i kommunens kulturskole

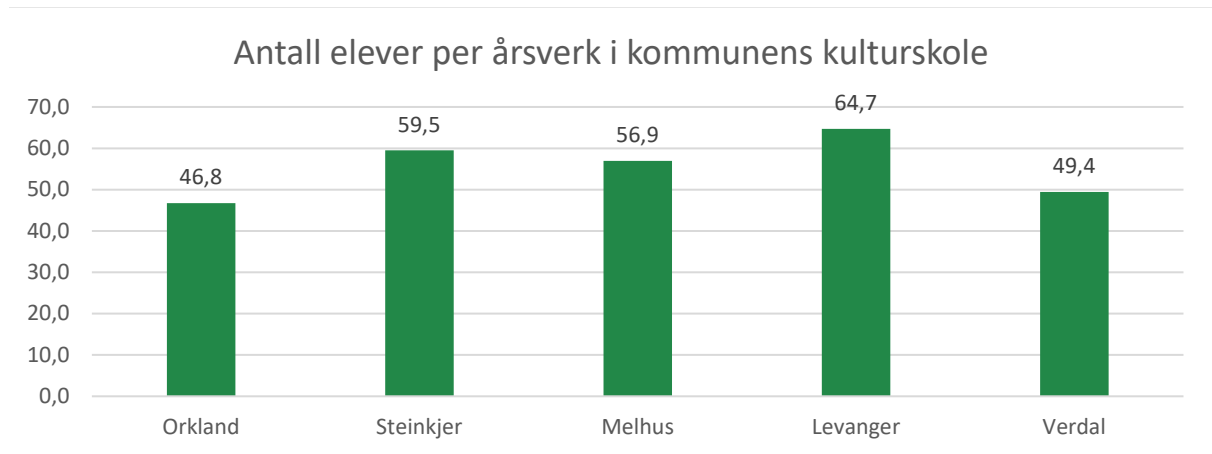
Antall barn som deltar på aktiviteter i kulturskolen ligger omtrent på snittet, mens vi ligger under snittet for barn som står på venteliste for å komme inn på kulturskolen.

19.3.2 Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner til kommunale kulturskoler per elev

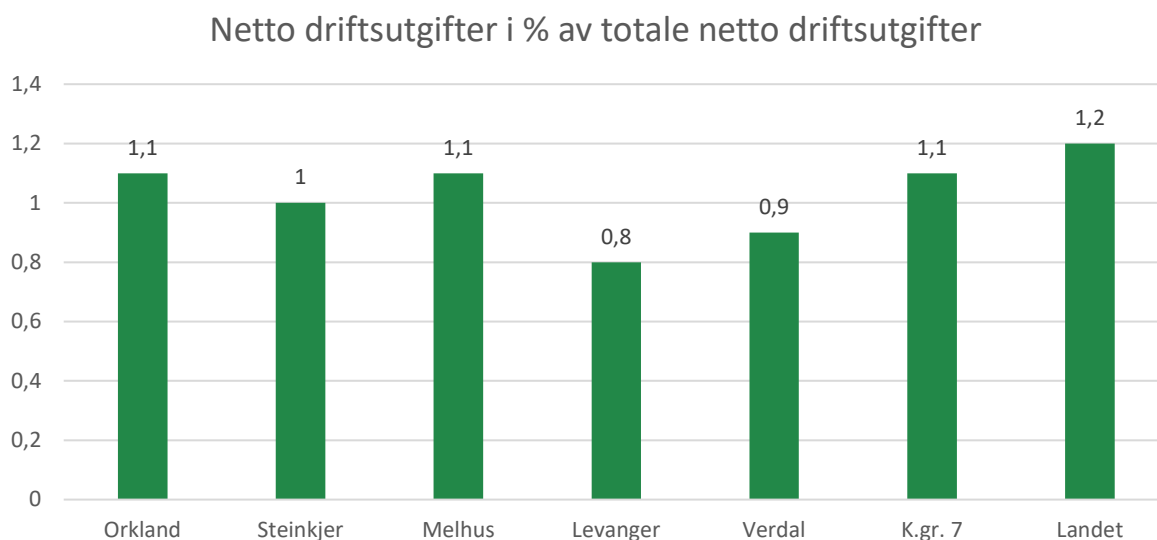
Orkland har høyere brutto driftsutgifter per elev enn sammenligningskommunene. Den viktigste faktoren for å forklare utgifter pr elev er hvilke fag overvekten av tilbudet er på og om kulturskolens profil er innen rammeplanens breddeprogram med store grupper eller kjerne- og fordypningsprogram som er betydelig mer ressurskrevende. Orkland har hovedvekt på kjernetilbud innen musikk og har også satt av ressurser til et fordypningsprogram. Orkland har lavere andel elever på dans.

Antall elever per årsverk i kulturskolene er lavere i Orkland enn i tilsvarende kommuner. Dette tilsier at kostnadene for Orkland er tilsvarende høyere, noe som kan tilskrives hvilken faglig profil kulturskolen har.

20 Kirken og andre religiøse formål

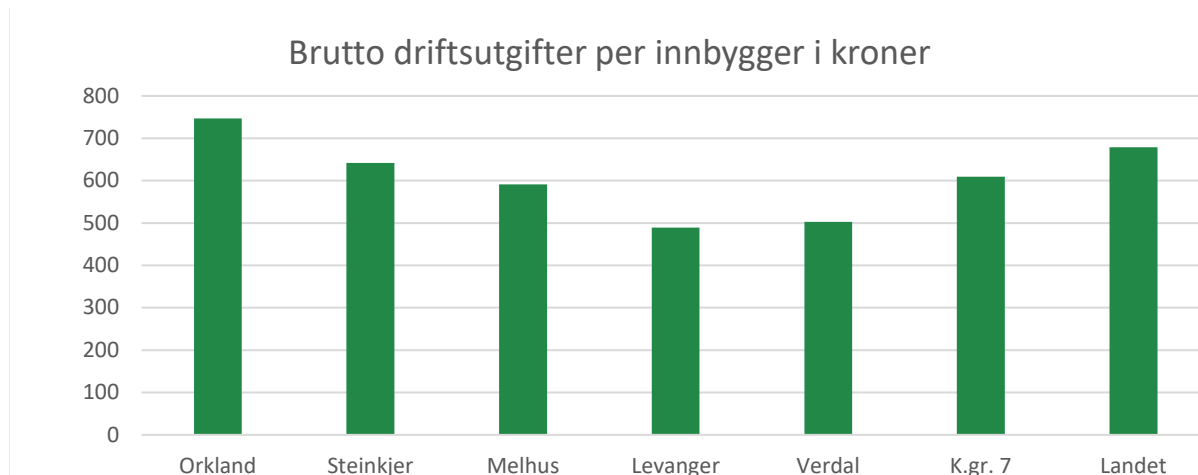
20.1 Prioritering

I 2020 utgjorde netto driftsutgifter til kirken og andre religiøse formål 14,2 millioner kroner i Orkland kommune. Dette tilsvarer 1,1 prosent av de totale kostnadene.

Sammenlignet med andre trønderkommuner ligger Orkland generelt noe høyere, men er på samme nivå som kommunegruppe 7 og noe lavere enn landsgjennomsnittet.

20.2 Produktivitet

Når det gjelder brutto driftsutgifter til kirke per innbygger viser tallene at Orkland bruker mer enn alle de øvrige kommunene i sammenligningsgrunnlaget.

Det gjøres oppmerksom på at Staten fra og med 2021 vil dekke tilskudd til andre religiøse formål direkte og at kommunene tilsvarende vil få redusert rammetilskudd knyttet til dette området.